Ma elsötétítés kezdete este 9 órakor

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVIII. évfolyam 141. szám — 1941 június 24 kedd — Ára: 12 fill.

Magyarország megszakitotta a diplomáciai viszonyt Szovjet-Oroszországgal

2400 kilométeres fronton indult meg a német-orosz háború — Olyan óriási erők vonultak fel, amilyenekre még nem volt példa — A német hadsereg már eddig több helyen nagy tért nyert — Német és román csapatok benyomultak Besszarábiába és Észak-Bukovinába — Anglia és Amerika segitséget ígért Szovjet-Oroszországnak

Magyarország teljes nyugalmát állapítja meg az olasz sajtó

Budapest, június 23. (MTI.) A m. kir. kormány, tekintettel a Németbirodalom és Szovjetoroszország között beállott hadiállapotra, elhatározta, hogy Magyarország és a Szovjet Unió között eddig még meglévő diplomáciai viszonyt megszakítja.

Történelmi események indultak el vasárnap. Mint már régebben sejteni lehetett, Szovjetoroszország titokban Németország ellen dolgozott és a birodalom hátbatámadására készült. Erről eddig általában hallgattak a német birodalom vezetői, de élénk figyelemmel kisérték a szovjet mesterkedéseit. — Most azonban a mérték betelt és **a készülő szovjet-támadást villámgyors katonai akcióval megelőzték.** A Szovjethez intézett német jegyzék és elsősorban Hitler vezér kiáltványa az adatok egész halmazatát sorolja fel annak bizonyitására, hogy a Szovjet elárulta és megszegte a Németországgal kötött szerződéseket és megállapodásokat. Németország nem hajlandó tovább tűrni határainak súlyos veszélyeztetését és ezért Hitler parancsára a német véderő **vasárnap hajnalban megindult a Szovjetunió ellen.**

A haditevékenység a hatalmas kiterjedésű arcvonal három főszakaszán indult meg, **a német-finn és román határ egész kiterjedésén.**

Ugyancsak vasárnap az **olasz** kormány hivatalosan közölte, hogy hadban állónak tekinti **magát Szovjetoroszországgal.** A német véderőhöz csatlakozik a Szovjet elleni háborúban a **finn haderő és a román hadsereg, melyet vasárnap mozgósítottak.**

A SZOVJET ELLENI HADJÁRAT

első két napjáról még nincs részletes jelentés. A német legfelsőbb hadvezetőség régi szokásokhoz hiven csak akkor ad ki részletes jelentést és közöl helységneveket és adatokat, amikor már a küzdelem egy-egy szakasza lezárult.

Berlini jelentés szerint a Szovjet Unió elleni hadjárat jellemző vonása, hogy a harcok nagy területekre terjednek ki és előreláthatóan mindkét részről nagy embertömegeket vetnek majd küzdelembe. **A keleti harctér hosszúsága légvonalban kereken 2400 km.**

E hatalmas területen a legközelebbi napokban, előreláthatóan olyan sok gyalogos és minden valószínűség szerint erős gépesitett csapatokat is fel kell vonultatni, hogy arra egyetlen harctéren sem volt példa az eddigi történelemben.

Korai lenne, ha már az első órák harcainak lefolyása alatt végleges következtetést akarna valaki levonni a további alakulásra, de annyi kétségtelenül megállapitható, hogy **a német hadsereg már eddig is több helyen nagy területen tért nyert. Ez rövidesen a Szovjet Unió főerőivel való nagyobb összetűzésre vezet.** A német haditengerészet is azonnal támadóan lépett fel, amint a jelentések bizonyítják. A német légi haderő már az első 48 órában az elképzelhető legkisebb saját veszteséggel megsemmisítő vereséget mért a vörös légihaderőre.

MAGYARORSZÁGON TELJES NYUGALOM ÉS BIZALOM

Mussolini lapja, a Popolo d' Italia budapesti jelentésében megállapítja, hogy az új nagy események következtében **Magyarországon legtökéletesebb a nyugalom. Budapesti körökben törhetetlen bizalommal vannak eltelve a német birodalom és Itália által az új Európáért** és művelődésért kezdett harc kimenetele iránt.. Magyarország volt az első állam, amely annak idején **szembeszállt a bolsevista eszmékkel,** amelyeket jelenlegi államfője, Horthy Miklós kormányzó az ország belsejében is le tudott küzdeni. **Ami a szovjettel most közvetlenül határos Magyarország helyzetét illeti, ezen a téren is teljes a nyugalom.**

TÖRÖKORSZÁG SEMLEGES MARAD

A legutóbbi nagy események kapcsán élénk érdeklődés nyilvánult meg Törökország állásfoglalása iránt, amely tudvalevően a mult héten kötött barátsági szerződést Németországgal.

Törökország hétfőn már állást foglalt. Ankarából hivatalosan jelentik, tekintettel a Németország és Szovjet Unió közötti háború folytán bekövetkezett helyzetre, a **török köztársaság elhatározta, hogy kinyilvánítja Törökország semlegességét.**

FINN HADÜZENET VÁRHATÓ

Svédországi beavatott körökben biztosra veszik, hogy Finnország hamarosan hadat üzen Oroszországnak, miután vasárnap szovjet repülők finn területet bombáztak. Angliával Finnország eddig nem szakitotta meg a diplomáciai viszonyt. A hajózás Svédország és az európai szárazföld között teljesen megszünt.

A Finn Távirati Iroda közli, hogy a finn külügyminiszter vasárnap este közölte Orlow finnországi szovjet követtel a finn kormány tiltakozását amiatt, hogy szovjetorosz repülők bombákat dobtak finn területre.

BULGÁRIA

Bulgáriát illetőleg olyan hirek érkeztek, hogy a bolgár kormány megszakítja a diplomáciai összeköttetést a Szovjet Unióval.

Ennek azonban ellentmond a Német Távirati Irodának szófiai jelentése, mely azt mondja, hogy illetékes szófiai körök szerint a **bolgár kormány Németország kívánságára elvállalta a szovjetoroszországi német érdekek képviseletét.**

JAPÁN

Tokiói jelentés beszámol arról, hogy a japán lapok uralkodó tárgya a német-szovjetorosz háború kitörése. Az erről szóló hirek az ujságok első oldalán jelentek meg hatalmas vezércimek alatt. A sajtó egyelőre tartózkodik az eseményekhez fűzött minden magyarázattól és megjegyzéstől.

A japán közvélemény teljes nyugalommal várja a tokiói kormány hivatalos állásfoglalását. A japán miniszterlanácsot összehivták. A miniszertanácson résztvesznek a véderő ágazatainak megbizottai is.

Vasárnap délután Macuoka külügyminiszter jelentést tett a mikádónak, majd hosszasan tárgyalt Konoye miniszterelnökkel.

Macuoka japán külügyminisztert felkereste a tokiói német nagykövet és hosszas megbeszélést folytatott vele. A tokiói német nagykövet már vasárnap is megbeszélést folytatott Macuokával.

FRANCIAORSZÁG ÁLLÁSFOGLALÁSA

A vichyi kormány részéről még nem történt hivatalos állásfoglalás a német-orosz háború kitörésével kapcsolatosan. A kormányhoz közelálló körökben azonban hangoztatják, hogy Franciaország állásfoglalását megszabja az a tény, hogy európai politikai együttműködésre törekszik, másrészt, hogy a Pétain-kormány harcot folytat a kommunizmus ellen.

Bogomilov, a Szovjet Unió vichyi nagykövete Pétain tábornagy államfővel beható megbeszélést folytatott.

SVÉDORSZÁG MAGATARTÁSA

A svéd kormány tagjait hétfőre minisztertanácsra hivták össze, hogy megvitassák a német-orosz háború által előidézett új helyzetet. A minisztertanács ülését követően a parlament is összeül; ez az ülés zárt ajtók mögött megy végbe. Hivatalos svéd állásfoglalás csak a minisztertanács és a parlament ülése után várható.

Svédországban a lapok külön kiadásai adták hirül a német-orosz háboru hirét, megjegyezve, hogy az egész svéd nemzet tisztában van azzal, hogy mit jelent Európára a bolsevista veszedelem, különösen a finn-szovjet háború eseményei óta.

A szabadságolt katonákat rádión felszólitották, hogy haladéktalanul térjenek vissza laktanyáikba.

ANGOL—SZOVJET SZERZŐDÉS KÉSZÜL

A legújabb fejlemények igazolják, hogy Anglia és a Szovjet között már régebben összjáték folyt.

Az angol hírszolgálati rodák közlik a Szovjet Távirati Iroda nyilatkozatát, amely szerint Anglia és a Szovjetunió tökéletesen egyetért egymással azokban a rendszabályokban, amelyeket az új helyzetre való tekintettel kell életbeléptetniök.

Római politikai körökben rendkívül jellemzőnek tartják ezt a szovjet megnyilatkozást, mert ilyen szerződést nem lehet órák alatt nyélbeütni, hanem igen széleskörű, aprólékos előzetes megbeszéléseket tesz szükségessé.

Amsterdamon át érkezett londoni hír szerint Eden angol külügyminiszter és Majszki szovjet nagykövet között Oroszországból hazahívott Cripps angol nagykövet részvételével az utóbbi napokban folytatott megbeszélések közvetlenül befejezés előtt vannak. — **Az angol kormány a jelentések szerint késznek nyilatkozott a volt balti államoknak, mint a Szovjet Unió részeit de jure és de facto elismerni, egyidejüleg érdekeltnek nyilvánítja magát Finnország esetében. A britt kormány azonkivül nem ellenzi, hogy a szovjet támaszpontokat szerezzen a Boszporuszban és a Dardanelláknál. A szerződést hir szerint legközelebb aláirják.**

TÓKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

A SZOVJET ELFOGADTA ANGLIA AJÁNLATÁT A SEGÉLYNYUJTÁSRA

Newyorkból jelenti a Német Távfrati Iroda, hogy egy amerikai hírszolgálati iroda állítólag megbízható londoni forrásból arról értesül, hogy **Szovjet-Oroszország elfogadta Anglia ajánlatát a gazdasági és katonai segítésnyujtásra.**

AZ USA

hirtelen megváltoztatta magatartását a szovjettel szemben. Most már egyáltalán nem üldözik a kommunistákat az Egyesült Államokban.

Egyébként Washingtonban lázas diplomáciai tevékenység folyik. Halifax angol nagykövet kétórás tanácskozást folytatott Sumner Welles amerikai külügyi államtitkárral, később pedig a Fehér Házban Roosevelt elnököt kereste fel és hosszasan tárgyalt vele.

A Stefani iroda newyorki jelentése szerint az Egyesült Államok sajtója megelégedését fejezi ki a háború újabb fordulata felett. A lapok Churchill kijelentéseit az Egyesült Államokhoz intézett figyelmeztetésnek tekintik. A lapok azt írják, hogy lord Halifax brit nagykövettel **a Szovjet-Oroszországnak nyujtandó segítségről tárgyalt.** A kongresszusnak megoszlik a véleménye ebben a kérdésben. Az elszigetelődéspárti képviselők nézete szerint a segély- és kölcsönnyujtási törvény csupán a demokráciára vonatkozik.

LELEPLEZÉSEK CRIPPS TITKOS MEGBIZATÁSÁRÓL

A német külügyminisztériumban a külföldi sajtónak kilátásba helyezték, hogy rövidesen **érdekes leleplezéseket közölnek arról, hogy milyen megbízása volt Cripps moszkvai angol nagykövetnek az angol-orosz együttműködés keretében.** Hozzátették a német külügyminiszteriumban, hogy **a leleplezésekből bizonyos országokat különösen érdeklő részek kerülnek napvilágra Anglia szerepéről.**

Arra a kérdésre, hogy vajjon a háború új szakasza külön fejezetnek tekinthető-e, azt hangoztatták a Wilhelmstrassen, hogy az Oroszország elleni háborúba és annak egyik láncszeme. Németország Angliával és Anglia szövetségeseivel egytől-egyig beszámol és **végül az utolsó lenczemre is sor kerül.**

Arra a kérdésre, hogy vajjon a mostani szakasza a háborúnak kihatással lesz-e az iraki és a sziriai helyzetre, kijelentették, hogy e tekintetben **még nem lehet megítélni a helyzetet.** Arra vonatkozólag, hogy e lehetőségek fennállanak-e, kijelentették, hogy e lehetőségek fennállanak, de beszélni róluk még nem lehet. Jellemzőnek tartják illetékes német körökben **Churchill tegnapi beszédének azt a részét, amelyben még Indiát is összefüggésbe hozza a mostani helyzettel.**

CRIPPS VISSZATÉR MOSZKVÁBA

Cripps moszkvai brit nagykövet — londoni jelentés szerint — most valószínűleg visszatért Moszkvába. Londonban ugyanis fontosnak tartják, hogy a brit kormány folyamatosan tájékozódjék az események teljes kifejlődéséről — teszi hozzá a tudósító.

„TÁRSTETTESEK ELLENI HARC"

A német lapok a német-szovjetorosz ellenségeskedés kitörésének bekövetkezését azzal a vezérlő gondolattal értékelik, hogy a legutóbbi 24 órában kiderült, hogy **Anglia és Szovjet-Oroszország már régóta ugyanazokat a célokat követték, ezért** — írják a lapok — **olyan társtettesek elleni harcról van szó, akik most levetették álarcukat.** A Berliner Lokalanzeiger összefoglalva így ír: Az egyetlen háborúnak, az Anglia ellenінek új hadjáratáról van szó. **Churchill éppen most erősítette meg, hogy Szovjet-Oroszország volt a britek utolsó kártyája.** Ezt is ki fogják ütni a kezükből hangoztatják a német lapok.

Olaszország hadat üzent a Szovjetnek

Róma, június 23. Az olasz kormány közölte a római szovjet nagykövettel, hogy Olaszország június 22-én reggel 5 óra 30 perctől hadiállapotban levőnek tekinti magát Szovjet-Oroszországgal. (MTI.)

Általános mozgósítás Romániában

BUKAREST, június 23. Romániában vasárnap a hajnali órákban elrendelték az egész szárazföldi, légi és vizi haderő mozgósítását. A mozgósítás első napja vasárnap. Mindenki személyre szóló behívót kap.

Erdmannsdorff német követ a kormányzónál

BUDAPEST, június 23. Erdmannsdorff Ottó német követ vasárnap a reggeli órákban felkereste Bárdossy László miniszterelnököt.

A délelőtt folyamán a Kormányzó Ur Őfőméltósága kihallgatáson fogadta a német követet.

Anglia segiti a szovjetet

(NTI) **Az angol rádió vasárnap este Churchill miniszterelnök beszédét terjesztette. Churchill a többi között kijelentette, hogy a német-szovjetorosz viszály őt nem lepte meg, hisz arra már Sztalin előre figyelmeztette. Senki sem lehet kétségben az angol kormány politikai céljai felől — mondotta Churchill — minthogy a brit kormány Hitler meg semmisítésére törekszik. Aki tehát Hitler ellen harcol, az Anglia barátja, aki vele harcol, az ellensége Angliának. A brit kormány ezért elhatározta, hogy amennyiben hatalmában áll, segíti Szovjet-Oroszországot.**

Az angol hírszolgálatok szerint Churchill rádióbeszédében Szovjet-Oroszország megsegítésére vonatkozóan a többi között ezeket mondotta: Anglia fel fogja szólítani barátait és szövetségeseit a világon, hogy támogassák Szovjet-Oroszországot.

Anglia Szovjet-Oroszországnak minden műszaki s gazdasági segítséget felajánlott, amely használa lehet. Churchill kijelentette, hogy a Szovjetoroszországra nézve fennálló veszély veszélyt jelent Angliára és az Egyesült-Államokra is.

Az amerikai kormány nézete

Washington, június 23. (NTI) Welles h. államtitkár nyilatkozott. Bár az amerikai nép a szovjet kormányzatot is visszautasítja, jelentette ki, most mégis időszerűvé válik az a kérdés, vajjon meg lehet-e hiusítani a világ meghódítását és az összes népek erőszakos rabszolgaságba vetését célzó tervet. Most az új világ védelméről és biztonságáról van szó. Ezért az amerikai kormány nézete az, hogy a Hitler uralom ellen irányuló minden-féle védekezés bárhonnan jöjjön is, előnyösnek mutatkozik Amerika saját védelme szempontjából. Hitler serege ma a legnagyobb veszedelem az amerikai országokra. (MTI).

A Szovjet-Unió legtöbb vidékén kihirdették a hadiállapotot

(NTI): **A moszkvai rádió jelentése szerint a Szovjet-Unió legfelsőbb tanácsának elnöksége soronkivüli rendelettel a Szovjet-Unió legtöbb vidékén kihirdette a hadiállapotot.**

A hadiállapot „az állambiztonság érdekeit szolgálja", valamint „a belső rend és nyugalom fenntartását". Valamennyi területen, ahol a hadiállapotot kihirdették, a katonai hatóság kezébe kerül minden hatalom.

A többi között a következő jogokkal rendelkeznek a katonai hatóságok ezen területeken: minden szükséges erők bevonatnak munkaszolgálatra, még pedig olyan munkákra, melyek a védelem célját szolgálják, így utak, vasútak stb. építésére, elkobozhatnak gépkocsikat, szállító eszközöket, korlátlanul rendelhetnek el házkutatásokat és letartóztatásokat és intézkedéseket tehetnek „szociális szempontból veszélyes" személyek ellen.

(MTI)

APOLLO Filmszinház

TOLNAY KLÁRI, TURAY IDA, CSORTOS, MÁLY, RAJNAY:

Havasi napsütés

Német légitámadások az orosz repülőterek ellen

Berlin, június 23. Német harci repülők június 22-ről 23-ra virradó éjjel a keleth arctéren nagy sikerrel katonai és hadifontosságú célokat támadtak. A főbb szakaszokon sok repülőteret bombáztak. Repülőgépek, színek, üzemhelységek, legénységi szállások elpusztultak, vagy lángra lobbantak. — Bombákat dobtak le és géppuska tüzzel árasztották el a szovjet csapatok felvonulásának útjait, amelyek részben tömve voltak hadoszlopokkal, ezenkívül bombáztak több hadászatilag fontos vasútvonalat.

A német légihaderő hétfőn a kora reggeli órák óta nagy sikerrel folytatta a szovjet hadsereg repülőterei ellen irányuló támadásait. Az első napon megsemmisített szovjet gépek nagyszáma a második harcinap eredményeképen jelentősen tovább növekedett. (MTI)

Két körzetbe nyomultak be a németek

SOCKHOLM, június 32. Orosz jelentés szerint a németek két körzetbe hatoltak be és három helységet foglaltak el. A két körzet közül az egyik Grodnó, Bresztlitovszktól északnyugatra és Krisztinopel Iwowtól 60 kilométernyire északra a Bug partján.

A német-román parancsnokság első hivatalos jelentése

A német-román parancsnokság vasárnap este kiadott 1. számú hivatalos jelentése, amely bejelenti, hogy a szovjet erők elleni harcok június 22-én hajnalban Bukovina hegyeitől a Feketetengerig megkezdődtek, közli, hogy ezután a szükséghez képest adnak ki hivatalos jelentéseket és a hadműveletekre vonatkozóan titoktartással járnak el.

A bukaresti lapok vasárnap este különkiadásban közölték Olaszország had üzenetét a Szovjetnek. A hír a lakosság körében rendkivül nagy lelkesedést keltett. (MTI).

(NST) **A szófiai rádió azt közölte a besszarábiai hadműveletekről, hogy a román csapatok előnyomulásuk során elérték és megszállták Bolgrad városát.**

Szófia, június 23. Az északdobrudzsai Dobrits és Balcsik városra egy szovjet repülőgép vasárnap bombákat dobott. A kár nem nagy, néhányan megsebesültek.

Kiutasitották a bukaresti szovjet követet

Bukarest, június 23. (NTI): **A bukaresti szovjetkövetett vasárnap felszólították, hogy egy óra alatt hagyja el a követség épületét és szálljon be a készenálló vonatba. A felszólításnak csak akkor engedett, amikor ultimátumszerűen megismételték.**

Japán katonai szakértők az orosz háború esélyeiről

Tokió, június 23. (Stefani): **Japán katonai szakértők a német-szovjetorosz viszállyal foglalkozva hangoztatják, — hogy az oroszok előreláthatóan kerülni fogják a határmenti harcokat és a németeket az ország belseje felé akarják csalogatni. Mivel azonban Németországnak a Szovjetunió ellátási központjainak és nehéziparának elérése a célja, Szovjetoroszország hamarosan kedvezőtlen körülmények közé kerül.**

Japán katonai szakértők szerint Németország fegyverbe tud állitani 8 millió embert és tizenötezer repülőgépet vethet harcba a Szovjetunió ellen. Szovjetoroszország ezzel szemben csak hat millió katonát tud kiállitani és csupán hétezer repülőgép felett rendelkezik. A repülőgépek közül kétezer Távol-Keleten van. Szovjetoroszország természetadta erőforrásai nyugaton vannak, ezért gyors német győzelem várható.

Finn jelentések az orosz légitámadásról

Helsinki, június 23. Az állami hírszolgálati központ vasárnap este a következőket közölte:

Vasárnap reggel 6 és 7 óra között szovjetorosz katonai repülőgépek több helyen finn felségterület fölé hatoltak be. Több szovjetorosz repülőgép 6 óra 05 perckor két csoportban finn páncélos naszádokat bombázott, de kárt nem okozott. Négy szovjetorosz repülőgép reggel egynegyed 7 órakor bombákat dobott az alskaeri partvédelemre. Néhány tűz keletkezett, de jelentős kár nem történt. Később háromnegyed 7 órakor orosz repülőgépek nagy magasságból bombákkal megtámadtak finn hajókat, amelyek a turkui szigetvilág területén haladtak. Szovjetorosz repülőgépek Finnország délkeleti határa fölött is kora reggel finn terület fölé repültek, de nem dobtak le bombákat.

A finn nép, amely meg van győződve, hogy igazságos harcot folytat a bolsevista támadó ellen, a legnagyobb büszkeséggel vette tudomásul, hogy harcba kell szállania Oroszország ellen. A városok és a vidék lakossága nyugalommal és a legnagyobb bizalommal tekint az események elé. A katonai előkészületeket elvégezték és a finn hadsereg ismét ugyanazzal a hősiességgel és elszánt erővel száll szembe az ellenséggel, amilyennel az elmúlt esztendőben is eredményesen tudott ellenállni a vörös hadsereg támadásainak. (MTI.)

10 darab borotva penge 60 fillér Novák Márta illatszertár Csapó u. 88

Horvátország álláspontja

Zágráb, június 23. Kasche német követ vasárnap délelőtt kihallgatáson jelent meg Pavelics poglavniknál. A poglavnik Lorkovics külügyminiszter jelenlétében fogadta a német diplomatát. Kasche követ közölte Pavelicsal, hogy Hitler parancsot adott a német véderőnek a Szovjet Unió elleni védelmi rendszabályok végrehajtására. A poglavnik a közlésre adott válaszában kijelentette, hogy Horvátország a háromhatalmi egyezmény szellemében, valamint a német birodalomhoz és Európához fűződő barátságához és odaadásához híven, készségesen teljesíti mindazt, ami az események ilyen fordulata után reá háramlik. Pavelics azzal fejezte be szavait, hogy sikert kívánt Németország és szövetségesei fegyvereinek.

IRÓGÉPEK JAVITÁSA HURAY, iparkamara T: 17-93

Vígszinház mozgó

Ezrek kívánságára! Visszajött a szezon legnagyobb sikere! A legművészibb és legérdekesebb amerikai filmremek:

A Manderley ház asszonya

Főszerepben: Joan Fontaine és Laurence Olivier.

Hitler felhivása a német néphez

Berlin, június 23. Hitler vezér és kancellár felhivást intézett a német néphez. Ebből a felhivásból ismertetjük a következő fontosabb részleteket:

— Súlyos gondok terhe alatt hónapokig tartó hallgatásra itélve, most érkezett el az óra, **amikor végre nyiltan beszélhetek.** Amikor 1939 szeptember 3-án a német birodalom megkapta az angol hadüzenetet, újra megismétlődött az a kisérlet, hogy a kontinensnek mindenkori legerősebb hatalma elleni harc meghiusítása Európa megszilárdulását és ezzel felemelkedését.

Hitler ezután arról beszélt, hogy az angol gyülölet a német után **Olaszországot és Japánt** is üldözte és Anglia valóságos hazugsághadjáratot indított, amely abból állt, hogy más népeket fenyegetettnek nyilvánítottak, angol támogatási **igéretekkel** behálózták, hogy azután, mint a világháború előtt, Németország ellen vonultassák őket.

Nem Németország volt az, amely valaha is megkisérelte, hogy **Oroszországban terjessze a nemzeti szocialista világnézetet,** hanem a moszkvai zsidó-bolsevista uralmon lévők igyekeztek szakadatlanul rákényszeriteni uralmukat a mi népünkre és más európai népekre, még pedig nemcsak szellemileg, hanem katonai hatalom útján is.

— **1939 augusztusában nagy önmegtagadásomba került, hogy Moszkvába küldtem miniszteremet azzal a feladattal, kisérelje meg szembehelyezkedni a brit bekerítő politikával.**

Hangoztatta, hogy az általa kívánt és a német nép érdekében megkötött német—orosz szerződés különösen az érintett országokban élő németekre járt nagyon súlyos következményekkel. Jóval több mint **félmillió német szinte egyik napról a másikra arra kényszerült, hogy elhagyja otthonát,** hogy megszabaduljon egy olyan kormányzattól, amely határtalan nyomorral, előbb-utóbb pedig teljes kipusztitással fenyegette őket. Még így is ezrek tüntek el a németek közül.

A szovjet zsarolásai

— **Minderről hallgattam, mert hallgatnom kellett. Hiszen az volt a kívánságom, hogy a feszültség végleges megoldását érjem el és ha lehetséges, tartós egységre jussak ezzel az állammal.**

— Az oroszok állandóan újabb igényekkel léptek elő és a szerződéssel ellentétben, Litvániát követelték, majd megszállták. Ez csak kezdete volt újabb és újabb zsarolásoknak, amelyek azóta is mindig megismétlődtek.

Anglia még mindig reménykedett, hogy európai koaliciót mozgósithat Németország ellen a Balkán és Szovjetoroszország bevonásával. Ezért **küldték Mr. Crippset** Moszkvába nagykövetnek. Cripps eredményeiről beszámolt az angol sajtó, amig taktikai okok nem késztették hallgatásra. Oroszország hozzáfogott, hogy ne csak **Finnországot, de a balti államokat is katonailag leigázza.** — Mindez Németország elleni lépés volt — és mégis hallgatnunk kellett — mondta a Führer. 1940 tavaszán az orosz erők olyan felvonulása kezdődött meg, hogy azt csak Németország elleni tudatos fenyegetésnek lehetett tekinteni. **A Románia ellen indított fenyegető orosz támadás végeredményben szintén csak azt a célt szolgálta, hogy kézrekerítse nemcsak a német, de az egész európai gazdasági élet egyik fontos pontját** és bizonyos körülmények között legalább elpusztítsa azt. Németország kezességet vállalt Romániáért, mert úgy vélte, hogy az utolsó órában szolgálatot tehet ezzel a békének.

Molotov meghivása

— Ezeknek a kérdéseknek a végleges megoldása érdekében azonban és azért — fejtette ki Hitler —, hogy a birodalommal szemben tanusított szovjetorosz állásfoglalásra is világosság derüljön, valamint a keleti határunkon egyre erősödő mozgósitás nyomása alatt meghivtam Molotov urat Berlinbe.

A szovjet négy kérdése

A szovjetorosz külügyminiszter a következő négy kérdésben kivánta Németország álláspontjának tisztázását, illetve hozzájárulását.

Molotov első kérdése: A Romániának adott német kezesség Szovjetoroszország Románia ellen intézett támadása esetén, Szovjetoroszország ellen is érvényes-e?

Válaszom: **A német kezesség általános és feltétlenül kötelez bennünket. Oroszország azonban sohasem közölte velünk, hogy Besszarábián kivül is vannak még egyáltalán érdekei Romániában. Már Északbukovina megszállása is megsértése volt ennek a biztositéknak. Nem gondoltam ezért, hogy Oroszországnak most egyszerre további szándékai lehetnének Romániával szemben.**

Molotov második kérdése: Oroszország ismét fenyegetve érzi magát Finnország részéről. Oroszország elhatározta, hogy ezt nem türi. Kész-e arra Németország, hogy semmiféle támogatást nem ad Finnországnak főleg pedig, hogy a Kirkenesbe leváltásra átvonuló német csapatokat azonnal visszavonja?

Válaszom: Németországnak változatlanul nincsenek politikai érdekei Finnországban. Oroszország új háborúját a kis finn nép ellen azonban a német birodalmi kormány nem tekintheti többé elviselhetőnek annál is inkább, mert soha sem hihetünk abban, hogy Finnország fenyegeti Oroszországot. De egyáltalán nem akarjuk, hogy a Keleti-tenger még egyszer hadszintér legyen.

Molotov harmadik kérdése: Hajlandó-e Németország beleegyezni abba, hogy Szovjetoroszország a maga részéről kezességet nyujtson Bulgáriának és e célból szovjetorosz csapatokat küldjön Bulgáriába és ő Molotov kijelenti nem szándékoznak ez alkalommal például a királyt eltávolítani.

Válaszom: Bulgária szuverén állam és nem tudok arról, hogy Bulgária hasonlóképen, mint Románia, Németországot kérte-e kezesség vállalására. Azonkivül szövetségesemmel is meg kell ezt beszélnem.

Molotov negyedik kérdése: Szovjetoroszországnak minden körülmény között szabad átjárásra van szüksége a Dardanellákon át és ennek védelmére néhány fontos támaszpont megszállását is követeli a Dardanellák, illetve a Boszporusz partján. Egyetért-e ezzel Németország vagy sem?

Válaszom: Németország mindenkor kész hozzájárulni a montreuxi helyzet megváltoztatásához a Fekete-tengeri államok javára. Németország nem hajlandó beleegyezni abba, hogy Oroszország támaszpontokat szálljon meg a tengerszorosokban.

Nemzeti Szocialisták! Azt a magatartást tanusitottam, amelyet a Német Birodalom felelős vezéreként, de mint az európai kultúra és civilizáció felelősségteljes képviselője is egyes-egyedül tanusithattam.

A román puccs

A következmény a birodalom ellen tanusított szovjetorosz tevékenység fokozódása volt, elsősorban azonban az új román állam belső aláaknázásának azonnali megkezdése és az a kisérlet, hogy propaganda útján eltávolitsák a román kormányt. **A román légió zavaros, éretlen fejű tagjainak segitségével sikerült Romániában államcsinyt rendezni,** amelynek az volt a célja, hogy Antonescu tábornok államfőt, megbuktassák az országban fejetlen zürzavart keltsenek és ily módon a törvényes hatalom eltávolításával megszüntessék a német kezességi igéret életbeléptetésének a feltételét. És mégis mindig azt hittem, legjobb, ha továbbra is hallgatok.

E vállalkozás bukása után közvetlenül ismét **megerősitették a német keleti határon az orosz csapatösszevonásokat.**

A belgrádi államcsíny

Ha azonban szükség lett volna még egy utolsó bizonyitékra arra nézve, hogy minden elterelés és leleplezés ellenére időközben koalició jött létre Anglia és Szovjetoroszország között, a jugoszláv viszály meghozta ezt a bizonyitékot.

A Németország ellen rendezett szerb államcsiny nemcsak angol, hanem tekintélyes részben szovjetorosz zászlók alatt történt. Amikor még erre is hallgattunk, a szovjetorosz vezetőség még egy lépéssel tovább ment. Nemcsak az államcsinyt szervezte meg, hanem néhány nappal később a neki behódolt új figurákkal megkötötte az ismert barátsági szerződést, amelynek az volt a rendeltése,

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

hogy fokozza a szerbek ellenálló kedvét a balkáni béke tervével szemben és Németország ellen izgassa őket.

„Nyomorultul elárultuk"

A tengelyhatalmak győzelme a Balkánon egyelőre meghiusitotta azt a tervet, hogy Németországot ezen a nyáron **hónapokig tartó harcokba** bonyolitsák Délkelet-Európában s ezalatt egyre inkább befejezzék a szovjetorosz seregek felvonulását, fokozzák hadikészültségüket, hogy azután Angliával együtt és a remélt amerikai szállitmányok támogatásával elfojthassák és elnyomhassák a német birodalmat és Olaszországot. **Ezzel Moszkva barátsági szerződésünk megállapodásait nemcsak megszegte, hanem nyomorultul el is árulta.**

„Elérkezett a pillanat"

Most elérkezett az a pillanat, amikor további tétlen nézés nemcsak hanyagság, hanem büntett lenne a német nép, sőt egész Európa ellen. **Ma kereken 160 hadosztály áll határunkon. Hetek óta folytonos határsértések történnek,** nemcsak nálunk, hanem fent északon és Romániában is.

Német nép! Ebben az órában oly felvonulás megy végbe, amely kiterjedésre és **mértékre nézve eddig a legnagyobb a világon. Kelet-Poroszországtól a Kárpátokig terjednek a német keleti arcvonal alakulatai.** Ennek az arcvonalnak a feladata tehát nemcsak egyes országok védelme többé, hanem Európa biztositása s ezzel mindenkinek megmentése.

Elhatároztam, hogy a **Német birodalom és népünk sorsát és jövőjét újra katonáinkra bizom. Legyen Isten segitségünkre éppen ebben a harcban.**

Német jegyzék a Szovjet-Unióhoz

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter vasárnap reggel hat órakor a német és külföldi sajtó képviselői előtt rádión át ismertette a birodalmi kormánynak a szovjet kormányhoz intézett jegyzékét.

A jegyzék foglalkozik a német-szovjet megnemtámadási szerződés létrejöttével, amelyet a német kormány — „félretéve azokat a súlyos aggályait, amelyek Németország és Szovjet-Oroszország politikai célkitüzéseinek alapvető különbségéből, valamint a nemzeti szocializmus és a bolsevizmus éles ellentétéből adódtak" — kötött. Németország ettől kezdve haladéktalanul megváltoztatta politikáját a Szovjet Unióval szemben, tehát joggal hihette, hogy a szovjet is hasonló magatartást tanusit majd.

A jegyzék további része megállapitja, hogy a birodalmi kormány ebben a feltevésében csalódott, a Komintern bomlasztó és romboló tevékenységet fejtett ki Németországban és a megszállt területeken, továbbá kémkedési cselekményeket is végrehajtottak.

A jegyzék harmadik szakasza megállapitja, hogy a német-orosz szerződések megkötése után a szovjet kormány külpolitikai és katonai téren tanusitott magatartása arra irányult, hogy Moszkva katonai hatalmát mindenütt, ahol csak lehetségesnek látszott, nyugat felé előbbre vigye és a bolsevizmust behozza Európába.

Németország most újabb erőfeszitéseket tett a megegyezés érdekében és igy került sor a Molotov külügyminiszter berlini látogatására, amelyen azonban kiderült, hogy a háromhatalmi egyezményhez ló csatlakozás ára a Szovjet Unió további előretörése lenne Észak- és Délkelet-Európában. Németország ezeket a követeléseket nem fogadhatta el. Ennek következménye az lett, hogy egyre erősebb angol-orosz együttműködés, majd németellenes moszkvai állásfoglalás történt elsősorban a bolgár kérdésben. Szovjet-Oroszország azután titokban felfegyverezte Jugoszláviát, majd megállapitották hogy Angliával egyetértésben hátba akarta támadni Németországot.

Azutóbbi napok megfigyelései azt mutatták, hogy különösen a gépesitett és páncélos kötelékek olyan arányú átcsoportosítása történt, melynek alapján a német határ ellen különböző helyeken bármikor támadást indithattak. Mindezzel a szovjet elárulta és megszegte a Németországgal kötött szerződéseket és megállapodásokat. A létért folytatott küzdelemben Németország nem hajlandó tétlenül türni határainak ezt a súlyos veszélyeztetését. Ezért a Führer parancsot adott a német véderőnek, hogy minden rendelkezésre álló hatalmi eszközzel szálljon szembe ezzel a fenyegetéssel.

Thobiás Erzsébet kozmetikáját áthelyezte Kossuth u. 7. sz. alá.
Egyéni arckezelés, tartós szempillafestés garanciával

Hungária filmszinház.
Ma utoljára
CISCO és a LADY
IZGALMAS VADNYUGATI
történet az arizoniai sivatagból.
Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor.
HIRADÓ!

Az első német hivatalos jelentés a keleti frontról

A német véderő főparancsnoksága közli:

Keleten a hadsereg és a légi erő harcai tervszerűen és sikeresen folynak a vörös hadsereg ellen.

A Keleti tenger keleti felében német gyorsnaszádok behatoltak a Szovjetunió parti vizeire és egy parti őrhajót, valamint négy ellenséges kereskedelmi hajót, összesen 5950 tonna tartalommal elsüllyesztettek. A Fekete-tengeren könnyű tengeri erők német-román vegyes kötelékét egy felderítő út alkalmával eredménytelenül lőtt egy szovjetorosz parti üteg.

A Nagy-Britannia ellen vívott harcban tengeralattjárók az Atlanti óceán északi részén és Afrikától nyugatra elsüllyesztettek hat ellenséges kereskedelmi hajót. A légihaderő az Anglia körüli tengerrészen megsemmisített három teherhajót.

A hétfőre virradó éjszaka harci-repülőgépek támadást intéztek a themzetorkolati kikötőberendezések, északskóciai repülőterek és délangliai katonai célpontok ellen, jó eredménnyel.

Egyes brit harci repülők vadász repülők védelmében a nap folyamán közeledtek a La Manche-csatorna partjához. A brit gépek közül légiharcban 11 gépet lőttünk le, a légvédelmi tüzérség és egy őrhajó pedig két gépet semmisített meg.

Észak-Afrikában vasárnap német és olasz gépek Tobruknál megtámadtak ellenséges hadállásokat és raktárakat.

Német harcirepülőgépek erősebb köteléke a június 23-ra virradó éjszaka minden méretű bombával támadta Alexandria brit tengerészeti támaszpontot. A kikötő területén nagy pusztítást végzett.

Brit harci repülőgépek az elmult éjszaka csekély mennyiségű romboló és gyujtó bombát dobtak le a birodalom nyugati részében. Brémában és más helységekben épületkárok keletkeztek a lakónegyedekben. Éjszakai vadászrepülők és a légvédelmi tüzérség ütegei három támadó gépet lelőttek.

A vörös légi erő egészen csekély erőkkel bombákat dobott le Kelet-Poroszországban, említésre méltó hatás nélkül.

Mölders alezredes vasárnap aratta hetvenkettedik légi győzelmét.

Német és román csapatok benyomultak Besszarábiába és Észak-Bukovinába

BERLIN, június 23. (Német TI.) Német és román csapatok június 22-én benyomultak Besszarábiába. Az előnyomulás az egy év előtti román-szovjet határ felé irányult, mielőtt Szovjet-Oroszország bekebelezte Besszarábiát.

BUKAREST, június 23. Német gépesített csapatok megkezdték az előrenyomulásukat Észak-Bukovinában s a németek a vörös csapatok elkeseredett ellenállása ellenére az egész arcvonal mentén folytatják előrenyomulásukat.

Román gépesített csapatok elfoglalták Bolgrad városát. Galac környékén három szovjet repülőgépet lelőttek. A német-román csapatok vasárnap hajnal óta a Pruthon túl nyomulnak előre.

Már első nap nagy német légifölény

Felmorzsolódtak az orosz páncélos kötelékek. —

Berlin, június 23. (NTI) A vörös hadsereg ellen indított német harc első napjának sikereiből, a sok részletjelentésből kitűnik a német légierő nagy főnye. Erős német harci és romboló-kötelékek messze behatoltak az ellenség vonalai mögé és nagy rombolásokat hajtottak végre fontos közlekedési berendezésekben és megzavarták az ellenség hiradószolgálatát anélkül, hogy az ellenséges elhárításnak módjában lett volna befolyásolni a német tevékenységet.

Más repülőkötelékek ellenséges páncélos és tüzérségi oszlopokat támadtak meg és ugrasztottak szét és részben teljesen felmorzsoltak a német határ felé tartó előnyomulásukban.

Lőszerraktárak robbantak fel, vonatszerelvények elpusztultak, katonai szállások megsemmisültek a bombázások hatására. Több szovjetorosz repülőtér ellen intézett nagyobb támadás során sok ellenséges repülőgép megsemmisült, a repülőterek berendezéseit annyira elpusztították, hogy aligha lesznek újra felhasználhatók hadicélokra.

Szovjetellenes hangulat a balti államokban

ZÜRICH, június 23. A Neue Züricher Zeitung stockholmi tudósítója jelenti: Stockholmi politikai körökben hangoztatják, hogy a balti államokban, amelyek csak 1940-ben kerültek a szovjet fennhatósága alá, erősen oroszellenes hangulat uralkodik.

A Basler Nachrichten berlini levelezője jelenti, hogy vasárnap litván nemzetiek kb. 50 főnyi csoportja a volt berlini litván követség elé vonultak. Az épületet zárva találták és ezért az épületre húzták fel a litván zászlót. A litván Himnusz elénekelésével fejezték be a tüntetést. Beavatott körökben biztosra veszik, hogy a balti államokban a német csapatok bevonulása után nagyjelentőségű események játszódnak le. Rámutatnak arra, hogy a balti államok zsidó lakossága annakidején határozottan az oroszok mellett foglalt állást. (MTI.)

Német repülők bombázták az orosz kikötőket

BERLIN, június 23. (Német TI.) A német légi fegyvernem kötelékei június 22-én erős elhárító tevékenységgel szembeszállva bombázták a vörös haditengerészet hadikikötőit. Különösen erős támadások célpontja volt egy feketetengeri szovjetorosz kikötő. A német repülők megfigyelői és bombavetői megállapították, hogy megrongálták a hajóépítő és javító telepet és nagy tüzeket okoztak a kikötő olajraktáraiban. Valamennyi repülőgép visszatért.

„Sztalin és társai mindig féltek a háborútól"

Zürich, június 23. (NST) A svájci közvélemény — amely mindenkor igen erősen kommunistaellenes volt —, teljes mértékben osztja azt a német álláspontot, hogy Szovjet-Oroszország szerződésszegést és árulást követett el. A lapok egyöntetüen azon a véleményen vannak, hogy a szovjetorosz haderőnek semmi esélye sincs ebben a harcban. Sztalin és munkatársai mindig féltek a háborútól..

A Suisse véleménye szerint a német hadseregnek ebben az új hadjáratban bizonyára számos ütőkártyája van. — Nagyjelentősége lesz az elnyomott balti államoknak és Ukrajnának is, teszi hozzá a cikk.

A Suisse vichyi tudósítója azt jelenti lapjának, hogy vischyben teljes megértéssel viseltetnek a Szovjet ellen indított német hadjárat iránt, annál is inkább, minthogy a franciák már saját bőrükön is érezték, mit jelent a bolsevizmus. Vichyben számítanak arra, hogy a támadó hadseregeken kivül a kommunista uralom által elnyomott népek is megkezdik szabadságharcukat.

Légiriadó Bukarestben

BUKAREST, június 23. Bukarestben délelőtt 11.40 órától 12.05 óráig légi riadó volt, de ellenséges repülőgép nem közelítette meg a fővárost.

Mit irt a moszkvai „Pravda"

Stockholm, június 23. (NTI): Az Afton Bladet kivonatokat közöl a moszkvi „Pravda" cikkéből, amely többek között így szól: A szovjet csapatok győzelme biztos. Költőink nem voltak tétlenek, már megköltötték a győzelmi éneket, amelynek vezérlő gondolata: „Végső harc a mienk" c. verssor.

Hófehér darabos mész

és minden egyéb építési anyag állandóan kapható

Lukács Vilmos és Testvére

Károly Ferenc József út 3/b.

44 orosz bombavető közül 40-et lelőttek

Szebasztopolt bombázták a németek

BERLIN, június 23. Német katonai körök hangoztatják, hogy a keleti arcvonal kialakuló harcairól — kiindulva a Jeges-tengertől le egészen a Fekete-tengerig — hivatalos jelentés csak a legközelebbi 24 óra folyamán várható. A hadműveletek pontos tervszerűséggel folynak. Részletek bár ismeretesek, összefüggéseikben azonban még nem tárgyalhatók.

A német légi haderő még vasárnap hajnal óta sorozatos, meglepő támadásokat intézett az orosz erődvonalak, vasúti csomópontok, ipari üzemek és a légi kikötők repülőfelületei, valamint hangárjai ellen. A német légi kötelékek harcbavetése átütő jellegű volt.

Orosz részről két légi támadás indult Kelet-Poroszország ellen; mindkettő katasztrofális balsikerrel járt az oroszokra. Az egyik 9 egységgel támadó orosz rajból a német vadászok 7-et lelőttek; egy másik 35 nagy bombavető egységgel támadó orosz repülőgépraj csaknem megsemmisült. Mindössze 2 bombavető menekült meg.

Szebasztopolt, Oroszország feketetengeri hadikikötőjét súlyos légitámadás érte.

Német gyorsnaszádok egy 4000 tonnás orosz hajót és egy orosz halászhajót elsüllyesztettek.

Orosz repülők több helyen behatoltak finn területre; bombázták az alshaeri partvédelmet. A kár csekély

A német-orosz háborúról beszéltek a képviselőházban

Tasnádi-Nagy elnök kifüggesztette a keresztet az ülésteremben.

A képviselőház ülésének elején Tasnádi-Nagy András elnök bejelentette, hogy elnöki hatáskörében kifüggesztette a keresztet az ülésteremben. Kívánja, hogy az igazi evangeliumi kereszténység lelke hassa át a törvényhozást és ez legyen a hatása a kereszt kifüggesztésének.

Napirenden a felhatalmazási javaslat szerepelt. Albrecht Dezső az Erdélyi Párt nevében hozzájárult a javaslathoz. Tildy Zoltán a Kisgazda Párt nevében szintén megszavazta. Rendes időben nem adta volna meg pártja ezt a felhatalmazást, ma azonban minden helyesen gondolkodó embernek el kell ismernie, hogy rendkivüli gyors intézkedésekre van szükség.

Közi-Horváth József a keresztény-párt vezérszónoka beszéde elején megemlékezett a német—orosz háborúról s a következőket mondotta:

— A tegnapi események bebizonyították, hogy itt nem apró háborús játék, nem is világháború folyik, hanem ennél sokkal nagyobb és több: olyan átalakítása egész Európának, sőt az egész világnak, amilyenre még nem volt példa. Azt hiszem, hogy a tegnapi eseményekkel kapcsolatban nemcsak a magam, de az egész nemzet nevében is mondhatom: Ha valamikor együttérzés sel kisértük tengelybarátaink küzdelmét, akkor egyetlen cselekedetünk sem volt, amelyet nagyobb, őszintébb együtt érzéssel és lelkesedéssel kisértünk volna, mint a bolsevizmus ellen megindított harcot.

Ezt a kijelentést az egész Ház megtapsolta.

— Legyen az most már barát, vagy ellenség, de tisztességes embernek az egész világon éreznie kell, hogy tegnap olyan probléma elintézése indult meg, amely negyedszázad óta lidércnyomásként nehezedett a keresztény civilizációra. Amikor pillanatnyi politikai taktikából megegyezés jött létre barátaink és a bolsevizmus között, különösen mi magyarok, a bolsevizmusnak első kárvallottjai némi keserűséggel láttuk ezt a megegyezést. De amilyen nagy volt az elkeseredésünk oly nagy az örömünk most, hogy megindult a bolsevizmus felszámolása és ez a rém elkerül a magyar határok felől is, a művelt civilizáció egéről.

Demkó Mihály kárpátaljai kérdésekkel foglalkozott. Vajna Gábor (nyilas párt) nem fogadja el a javaslatot. — Piukovich József (Imrédi Párt) nem fogadja el, gróf Festetich Domonkos (MÉP) hangoztatta, hogy a mai viszonyok között mindent el kell követni a lelkek békéjének megőrzésére.

A vitát kedden folytatják.

A Mindenható új ezredévet nyit a magyar előtt, mondotta Révész püspök Munkácson

Munkácson fejezte be kéthetes egyházlátogató útját Révész Imre dr, tiszántúli református püspök. Uray Sándor egyházkerületi lelkészfőjegyző, Ferenczy Károly dr egyházkerületi missziói előadó-lelkipásztor, Bary Gyula esperes és Fekésházy Sándor dr gondnok kíséretében.

Engelbrecht István dr polgármester, a munkácsi hősök 1939 január 6-án lefolyt dicsőséges küzdelmének színhelyén üdvözölte, a református egyházközségek nevében pedig Bertók Béla püspök-lelkipásztor.

Vasárnap a templomi istentiszteleten Révész püspök prédikált. A munkácsi vártartomány népét — úgymond a püspök — őrizőül rendelte az Isten az ezeréves határokra. Jelkép ez a vár és az ige ugyanilyen várnak nevezi Isten kegyelmét; e népnek Isten sziklavárát meg kell őriznie. Az elmúlt két évszázad bizonyítja is, hogy a magyar nép megtalálta s megőrzi az isteni gondolat sziklavárát. A Mindenható új ezredévet nyit a magyar előtt, amelyik így tud megmaradni minden idők viharában.

Az egyházközségi presbiterium díszgyülésén Révész püspök különleges melegséggel szólott a munkácsiak kitünő lelkipásztoráról, Bertók Béla püspökről aki félszázados egyházi szolgálat után, július elsején nyugalomba vonul. Méltatta Révész püspök Bertók Bélának áldásos szolgálatait, majd a munkácsi egyház helyzetéről tárgyalt részletekbe menően a presbiterium. A közebéden Péhy Szabolcs főispán és Popoff Mihály dr görögkeleti érseki adminisztrátor is jelen volt. Itt Bertók püspök-lelkésznek a Kormányzót éltető beszéde után Révész püspök felszólalásában István-király államalkotó és országvezető útmutatásaira emlékeztetett.

Tilos kalácsot és süteményt készíteni sütőüzemben vagy cukrászdákban

BUDAPEST, június 23. A közellátásügyi miniszter külön rendeletben intézkedik a kalács- és süteményfélék készítéséről és forgalombahozataláról. Eszerint sütőüzemekben, valamint vendéglátóipari, vagy cukrászipari üzemben kelt tésztából kalácsot és süteményt készíteni, illetve forgalombahozni tilos.

A főszolgabíró, vagy polgármester engedélyt adhat arra, hogy a kórházak, gyógyintézmények és betegek részére egyes sütőiparosok meghatározott mennyiségű kétszersültet készítsenek.

— A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a borszesz és gyümölcsszeszfőzdékben termelt nyers szesz június 24-től érvényes beváltási árának megállapításáról. A beváltási ár abszolut hektoliterenként 140, 225, illetve 240 P, aszerint, hogy a szesza törkölyből, sepréből, valamint vegyes anyagokból, illetve szilvából, körtéből, almából, eperből és nem akciós borból, vagy cseresznyéből, meggyből és barackból termelték.

— A cseh-morva védnökség területén nyolc vallásfelekezetet ismernek el. Szerepel köztük a „cseh-morva atyafiak" egyháza is.

FESTESSEN TISZTITTASSON

Koncznál

Péterfia u. 30. szám

A Szovjet-Unió 174 különböző népet tart uralma alatt

Néhány adat a mostani Oroszországról

A Szovjet Unió korántsem egységes nemzeti állam. A Szovjet Unió 174 különböző népből, 11 tagállamból és 17 autonom köztársaságból s még számtalan külön tartományból áll. A legutóbbi adatok szerint 180—185 millió ember felett uralkodik a szovjet.

A tanácsköztársaságokban a hivatalos nyelv az orosz, de emellett a tagállamoknak és az autonom területeknek külön-külön hivatalos nyelve is van. Például: ukrán, fehér-orosz, örmény, perzsa, kirgiz és török.

A katonaságnál a szolgálati idő 19—40 év, létszámukról pontos adatok nincsenek, de a kiképzett tartalék 12 millió körül van. A légi erőt évekkel ezelőtt 4300 gépre becsülték. A szovjet haditengerészeténél 81 egységet tartanak nyilván 238.496 tonnával.

A tanácsköztársaságok tagállamai között a legelső az ukrán szocialista tanácsköztársaság, aztán a fehér-orosz, majd a georgiai, örmény, kirgiz stb. következnek. Az egyesült tanácsköztársaságok területe 21,267.714 négyzetkilométer. Lakossága az 1933-as kimutatás szerint 165,748.100. Fővárosa Moszkva.

A beosztást tekintve legnagyobb Oroszország 16 milliónál több négyzetkilométer területtel és 105 milliónál több lakossal.

Ukrajna területe 443.000 négyzetkilométer, lakossága 31,901.400. Fővárosa Kiev. Ukrajnának nyolc tartománya van. A legértékesebb vidéke a Donyec-medence és a Dnyeper folyása is óriási ipartelepekkel, bányavidékekkel, vízművekkel mind Ukrajnában fekszik. A Kárpátok vonulatától a Fekete tengerig egységes terület, a legkiűnőbb fekete föld, a búzatermelés tekintetében valósággal gabonagyár.

A tanácsköztársaságok nagyobb városairól 1933 január -én adtak kimutatást. Eszerint a fővárosnak, Moszkvának 3,663.300 főnyi lakosa van. Második legnagyobb városa a volt Szentpétervár, most Leningrád 2,776.400 lakossal, utána az orosz petróleumfőváros: Baku 709.500 lakossal. Kievnek, az ukrán fővárosnak 538.600 lakosa van. Taskend 491.000, a feketetengeri Odessza kikötőnek 497.000 van, Sztalingrád 388.000 lakossal bír.

A népességek nemzetiségek szerint a következőképpen oszlanak meg: 52.9 százalék nagyorosz, 21.2 százalék ukrán, 3.2 százalék fehérorosz, 2.7 százalék kazak és kirgiz, 2.6 százalék őzbég, 2 százalék tatár, 1.8 százalék zsidó, 1.2 százalék gruz, 1.2 azerbajdzsáni tatár, 1.1 százalék örmény, töredékkel jönnek mindjárt az elején a németek, csuvasok, lengyelek, karakirgizek, törökök, baskirok, votják, cseremiszek, csecsenek, oláhok, oszétek, finnek, zürjétekí cserkeszek, jukutok és végül mint legkisebb nemzetiség a görög.

Ez a 182 különböző nemzetiség, mely a szovjet területét lakja, 149 nyelven beszél, tehát a szovjet a világ legtarkább népességü állama. Területén mindenféle vallás hívei megtalálhatók a perzsa tűzimádóktól kezdve.

Területe az Északi jegestengertől lehúzódik India kapujáig. Klímája változatos, gazdasági viszonyaira még mindig rányomja bélyegét, hogy óriási területek vannak kihasználatlanul és betelepítetlenül, nagy legelőterületek, óriási erdőségek és annak ellenére, hogy a szovjet tűzzel-vassal ötéves, majd négyéves tervekkel igyekezett iparosítani, ennek a nagy birodalomnak a lakossága az 933 utáni időkben is 80 százalékban még mindig földműves. Főterménye a búza, rozs, burgonya, répa. **A búzatermésének zömét Ukrajna adja.** Bányászata az utóbbi években igen sokat fejlődött, sok kőszén, vas, azonkívül arany, ezüst, réz, platina, ólom, só, petróleum kerül elő a földből. Bakunál van a legnagyobb kőolajtelep, a nemesfémeket főleg az Ural, a szenet a Donyec-medence adja a legnagyobb arányban. Oroszországot már a háború előtt Európa gabonatárának nevezték és nagy kivitele volt kenyérmagvakból. A szovjet gazdálkodás azonban, amely inkább az iparosodás felé hajszolta az államot, megbolygatta a termelés rendjét és súlyos gazdasági válságot is teremtett ezáltal.

Sok széthúzó erő van a szovjet birodalomban. A világ legtarkább népességű állama, melyben mindig megnyilvánultak ellenforradalmi és nemzetiségi törekvések, hogy csak a legnagyobb nemzetiségét, az ukránt említsük. Az 933-as kimutatás szerint 31 milliónál több ukránt mutattak ki az oroszok, ez a szám azóta meghaladta a 40 milliót. **Az ukrán nemzeti törekvések nem szűntek meg soha és még a lengyel államhoz került ukrán területen is erős volt a mozgalom.**

A nagy területet kevés út és vasút fogja össze és a 149-féle nyelvet beszélő népeket, melyeket a szovjet uralma alatt tart, **a legélesebb faji, szokási, vallási, világnézeti, gazdasági különbségek választják el egymástól.**

A honvédelmi miniszter elrendelte a légvédelmi készültséget

A magyar királyi honvédelmi miniszter vasárnap déli 12 órai kezdettel az ország egész területére a honi légvédelmi készültség végrehajtását rendelte el.

A hatósági légoltalom szervei június 23-án, hétfőn déli 12 órától könnyített készültségi szolgálatot tartsanak.

1. Az ország valamennyi épületét minden nap szürkülettől, azaz lámpagyujtás idejétől napkeltéig teljesen el kell sötétíteni, ami azt jelenti, hogy még az ajtók és ablakok kinyitásakor sem szűrődhetik ki fény a szabadba. Különös mértékben vigyázzunk, nehogy azokban a helyiségekben, ahol a szellőztetés miatt az ajtó vagy ablak nyitva van, világosságot gyujtsunk. Az épületek és járművek elsötétítését a mai napon 21 órakor kell végrehajtani.

2. Az óvóhelyeket, illetve a szükségóvóhelyeket ki kell takaríttatni és használatra kész állapotba kell helyezni. Azokban a házakban, ahol az óvóhelynek még csak a kijelölése történt meg, ott a háztulajdonos, a házgondnok vagy a házfelügyelő azonnal gondoskodjék ennek a kijelölt helyiségnek, pincerésznek, valamint az ahhoz vezető útvonalnak a kitakarításáról, illetve szabaddá tételéről, hogy a lakók riadó esetén oda le tudjanak vonulni.

3. Tekintettel arra, hogy a hatósági légoltalomban csak könnyített készültségi szolgálatot rendeltek el, további intézkedésig a lakóházakban és házcsoportokban riasztó ügyeletesi szolgálatot nem kell tartani.

4. A községekben a jegyzők a honvédelmi miniszter 102.750/Eln. 35—1941. számú rendeletével számukra kiadott légoltalmi emlékeztető második számú melléklete szerint a legrövidebb időn belül szervezzék meg a gyujtólapok elleni védekezést is.

A gáz- és villany árának emelése, a Dégenfeld-tér rendezése a szerdai közgyülés előtt

A városi közgyűlés szerdán délelőtt tíz órakor a törvényhatósági bizottsági közgyűlés pedig szerdán délután 4 órakor rendes ülést tart, melyen több fontos ügy szerepel.

A kisgyűlés ügyei között találjuk azt az előterjesztést, mely a városi nyomda telepének bővítése céljából telekvásárlásra kér engedélyt. A Honvédtemető ucca 3. sz. alatti telket kívánják megvásárolni 8000 pengőért.

A közgyűlésen tárgyalják a **Dégenfeld-tér és Nagytemplom előtti tér rendezési ügyét,** a zárószámadást, a gazdasági akadémiák főiskolai oktatásának fejlesztése tárgyában felíratot intéznek a kormányhoz, több tisztviselői állást töltenek be, **a koronázási ösztöndíjat Boldizsár Kálmánnak adományozzák. Megvitatják és döntenek a Kossuth ucca, Batthyányi ucca, Szent Anna ucca és Ferenc József út által határolt telektömb szabályozási tervének módosításáról.**

Előterjesztést tesznek a **gázgyári termékek, a villamosáram és víz egységárának új megállapítása és az árszabályozásnak átmenetileg polgármesteri hatáskörbe utalása iránt.**

Ezen a közgyűlésen történik meg a döntés abban a tekintetben is, hogy a Ludovika Akadémián fenntartott s jövő iskolai évben megüresedő három alapítványi helyre kiket ajánl a törvényhatósági bizottság a honvédelmi miniszternek.

Autószerencsétlenség a hajdúböszörményi országúton

A hajdúböszörményi országúton haladt autójával Wagner József hajdúböszörményi mozitulajdonos, aki Budapestről feleségét és fiát akarta hazavinni. Az autó egyik kereke szétszakadt, az autó belerohant az árokba és összetört. A mozitulajdonos csonttöréseket szenvedett. Feleségének és fiának nem történt semmi komoly baja. Wagnert egy Debrecen felé robogó autó szedte fel az út árkából és behozta kezelésre a klinikára.

Uj posztóüzlet
Csapó u. 41. szám.
Férfi, női szövetek,
Costüm, kabátkelmék,
Bélésárúk nagy választékban.

TERMÉNYEIT TŰZKÁR ELLEN ÁTALÁNYBIZTOSÍTÁS KERETÉBEN BIZTOSÍTHATJA LEGOLCSÓBBAN!

FRICK IMRE
a Frick Testvérek Piac u. 27. sz. alatti műköszörűs-üzeméből kivált. — Műköszörűs üzeme.
SIMONFFY-U. 1

Ránfott csirke
Bécsi szelet „Pehely-morzsa" panirozó lisztel készül.
Kapható minden jobb fűszerüzletben.
Készíti az István malom, Debrecenben. Nagybani eladás és egyedáruság:
Szigethy Gyula János
Debrecen, József kir. hg. u. 1. Telefon 27-89.

Német figyelmeztetés ellenséges ejtőernyősök szerepére

Berlin, június 23. A német véderő főparancsnoksága jelenti:

Számolni kell avval, hogy az ellenség ejtőernyőn ügynököket, illetve csapatokat bocsát alá azzal a feladattal, hogy a hadműveleti területen és német földön szándékos rongálásokat vigyenek végbez. Éppen ezért felszólítjuk a lakosságot, hogy nyujtson segédkezet az ilyen kísérletek meggátlására. Ebbeli támogatása a leszállóhely figyelésére és az ellenség mozdulataira terjedjen ki, míg az ejtőernyősök elleni cselekvő védekezés és azok ártalmatlannátétele kizárólag a véderő, a rendőrség és a csendőrség feladata.

Változások a Hév. autóbusz forgalomban

A rendkívüli viszonyok következtében előállott üzemanyaghiány miatt folyó hó 24-től kezdődően autobuszforgalmunkban az alábbi változtatásokat vagyunk kénytelenek keresztülvinni: Debrecentől Nagyváradig és vissza Debrecenből 13 órakor induló és Debrecenbe 19 óra 40 perckor érkező autobuszjáratok, továbbá Debrecentől Berettyóújfaluig és vissza a Debrecenből 19 óra 33 perckor induló és ide 9 óra 07 perckor érkező járatok elmaradnak. Ennek következtében megszűnik berettyóújfalui autobuszjáratainknak Hajdúszováton át való közlekedtetése is. A Komádiból 4 óra 40 perckor induló 101. sz. járat onnan további intézkedésig 60 perccel később, tehát 5 óra 40 perckor fog indulni. E járat Berettyóújfaluban bevárja a Szeghalomból érkező MÁVAUT járatot és ahhoz csatlakozást biztosít Debrecenbe.

Fenti intézkedésünk következtében folyó hó 24-től Debrecenből Berettyóújfaluba és vissza csak a 7 óra 50 perckor induló 104. sz. és a 14 óra 20 perckor érkező 109. sz. járat, továbbá Debrecenből Komádiba 17 óra 25 perckor induló 110. és reggel 1 óra 10 perckor késéssel érkező 01. sz. járatok, végül Debrecen és Földes között a Debrecenből délután 15 óra 36 perckor induló 504. sz. és a Debrecenbe reggel 7 óra 09 perckor érkező 501. számú járatok maradnak forgalomban. HÉV üzletigazgatósága.

A Máv. Zeneegyesület közgyülése

A Debreceni MÁV Filharmonikus zenekar s a Balás Károly zeneegyesület nagy érdeklődés mellett tartotta meg évi közgyülését. **Major Sándor** dr elnök megemlékezett az ország megnövekedéséről és azt a reményét fejezte ki, hogy Szent István országának szívünkhöz nőtt többi részeit is visszanyerjük.

Ungváry Emil dr titkár értékes jelentéséből kitünt, hogy az egyesületnek 2846 tagja van, a zenekar hatvan főből áll. A zenekar nagyszerü felszerelése kiállja a versenyt akármelyik fővárosi nagy zenekarral is. Meleghangon fejezték ki köszönetüket **Koren Emil** üzletigazgatónak, akinek sokat köszönhetnek jóindulatú támogatásáért, valamint **Baranyi János** zenedei igazgatónak és **Csenki Imre** kollégiumi zenetanárnak. **Tornay Alajos** pénztáros jelentéséből kitünt, az egyesületnek 6238 pengő volt a bevétele, **Bajorhegyi László** számvizsgáló pedig azt jelentette, hogy a vagyonuk 18,000 pengőt tesz ki.

Végül **Wolfinau József** korelnök vezetésével közfelkiáltással megválasztották a tisztikart, a következőkből:

Elnök: dr Major Sándor ny. főtanácsos, alelnökök: Abonyi Gyula felügyelő, állomásfönök, dr Gorondai Sándor intéző, titkár: dr Ungváry Emil fogalmazó, pénztáros: Tornay Alajos főintéző, jegyző: dr Hankovszky Géza fogalmazó, gondnok: Kocsár Károly tisztviselő, gyakornok, ellenör: Sallai József intéző, szertáros: Szentesi Gusztáv segédtiszt és Romhányi Miklós főtávírász. — A számvizsgáló bizottság tagjai: Ditrói János, Holozsnyai László, Bajorhegyi László. Választottak még 32 rendes és 6 póttagot.

Dr **Major Sándor** elnök megköszönte a bizalmat, hangsúlyozta, hogy a legközelebbi jövő feladatai közé tartozik a zenekar működésének megindítása, hacsak erre egyetlen lehetőség lesz.

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám, Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás). éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta 3.— pengő, negyedévenkint 9.— pengő, félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő. Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata július 21-én reggel 8-tól, 28. reggel 8-ig: „Nap" Piac ucca 1., telefon: 27-73. „Aranyegyszarvu" Kossuth ucca 8., telefon: 24-96. — „Rákóczi" Külsővásár-tér és Miklós u. sarok, telefon: 23-43. — „Sztankay" Szent Anna u. 64. sz., telefon: 25-58.

Boldogság

(Munkásköltő verse).

Mit ér a fényes palota,
Ha szomorú a lakója.
Többet ér egy szalma kunyhó,
Ha boldog a benne lakó.

Úgy szeretnék boldog lenni,
Szeretni és szerettetni. —
Boldogság nélkül az élet
Nem ér egy szürke verebet.

A boldogság olyan madár,
Nem mindig magas fára száll,
Elkerüli néha sorba
S meghúzódik egy bokorba.

Oláh Sándor.

— **Eddig nincs változás a vasúti forgalomban.** A közönség köréből sokan fordultak szerkesztőségünkhöz azzal a kéréssel, hogy történt-e változás a vasúti menetrendben. A MÁV pályaudvari főnökség érdeklődésünkre kijelentette, hogy nem történt semmi változás.

— **Budapesten bevezették a zsemlyejegyeket.** Budapesten tegnaptól kezdve adnak engedélyt egyes sütőüzemeknek zsemlye készítésére. A zsemlyét azonban csak jegy ellenében lehet kapni, jegyre pedig olyanoknak van igényük, akik orvosi bizonyítvánnyal igazolják erre való jogosultságukat. A bizonyítvány-űrlapokat a gyógyszertárak és élelmiszerjegyfiókok adják ki, kitöltésük az orvosok és gyógyintézetek feladata. — Debrecenben még ezután történik intézkedés a zsemlyével kapcsolatban.

— **Szlovákia szakított a Szovjettel.** A szlovák köztársaság a tegnapi nappal megszakította diplomáciai kapcsolatát a Szovjetunióval. Azonnali hatállyal elrendelték a légoltalmi készültséget.

— **Antonescu román tábornok** államfő, mint a bukaresti rádió jelenti átvette a román haderő legfőbb parancsnokságát és a miniszterelnöki teendők ellátásával Mihai minisztert bízta meg. Ezután hirdették ki az általános mozgósítási parancsot.

— **Felhívom a sütőüzem tulajdonosokat,** hogy a hatósági kenyérjegyre kiszolgáltatott kenyérről ma, azaz kedden délután 4 órakor számoljanak el. Ugyanakkor újabb lisztkiutalást kaphatnak.

— **Fényképek,** keretek, amatőr munkák, fényképező gépek, filmek Szipál mesternél.

— **Külön jutalmat kapnak a szorgalmas mezőgazdasági munkavállalók.** A miniszterelnök rendeletet adott ki, amelyben úgy intézkedik, hogy azok a mezőgazdasági munkavállalók, akiknek munkateljesítménye az állagot meghaladja, a legnagyobb munkabér összegének 20 százaléka erejéig külön jutalomban részesíthetők.

Uj cserépkályhás mester
Fogarassi István
PÉTERFIA U. 19. TELEFON 38-39.
Raktáron tartok modern új cserépkályhákat és kandallókat. — Elvállalok átrakást, tisztítást jutányos árban.

Hóman kultuszminisztert a Tisza István Tudományos Társaság tagjai soraba választották

A Debreceni Tisza István Tudományos Társaság, vasárnap tartotta évi rendes közgyülését, nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében.

Dr Bacsó Jenő mondott elnöki megnyitót. Megemlékezett az év világtörténelmi eseményeiről, amelyek révén hazánk megnövekedett az erdélyi és délvidéki részek visszatérésével.

— Nekünk nemcsak örvendeznünk kell afelett — mondotta —, hogy a gondviselés kegyelme a trianoni átkot, legalább részben levette rólunk, hanem arra kell törekedni, hogy ennek az örvendetes változásnak igazságát be is bizonyítsuk. Bebizonyíthatjuk azzal, hogy kultúrfölényünket továbbra is megtartjuk. Ennek eszközei egyetemeink, tudományos, irodalmi és művészeti társaságaink ápolása. Debrecennek is támogatnia kell tudományos társaságát, annál is inkább, mert nem sok olyan városa van Európának, melyben a tudomány egyfolytában annyi időn át müveltetett, mint Debrecen városában.

Felvetette azt a gondolatot, hogy a társaság az ország más városaiban is látogatásokat tegyen. Örömmel jelentette, hogy a társaság elmult évi működése megcáfolta az „Inter arma silent Musae" mondás igazságát.

— Társaságunk nagy névadónk emlékéhez csak úgy bizonyul méltónak, ha a társaságunk égisze alatt hirdetett tudomány magyar-tudomány s tévtanoktól mentes, mindig az igazságot kereső tudomány marad — fejezte be az elnök szavait.

Ezután dr **Szádeczky-Kardoss Tibor,** a társaság főtitkára olvasta fel főtitkári jelentését. — Megemlékezett tisztségbeni elődjének **Hankiss Jánosnak** a működéséről, majd a társaságot ért súlyos veszteségekről számolt be. A tragikusan elhunyt miniszterelnök gróf **Teleki Pál,** a III. osztály tiszteletbeli tagja volt, a II. osztály tiszteletbeli tagja volt **Verebély Tibor,** a hirtelen elhunyt orvostudós. Az I. osztály elvesztette **Csüry Bálint** professzort, rendes tagot, a kiváló nyelvtudóst, valamint **Károlyi Árpád** tiszteletbeli tagot, a magyar történettudomány kiválóságát. A társaság tisztviselői karát **Barts Jenő halálával érte fájdalmas veszteség.** Az elhunytak érdemeit a választmány jegyzőkönyvben örökítette meg.

Dr **Szádeczky-Kardoss Tibor** ezután képet nyujtott az év tudományos munkájáról. Megemlékezett azokról, akik távozásuk folytán a társaság működéséből kikapcsolódtak, majd felolvasta a szakosztályok ajánlását a megüresedett tagsági helyekre.

A közgyülés a szakosztályok ajánlását közfelkiáltással elfogadta. Eszerint az I. osztály B) alosztályában Hóman Bálint történettudós, minisztert tiszteletbeli tagul, az I. osztály A) alosztályában Flachbart Ernő és Szontagh Vilmos professzorokat rendes tagokul, az I. osztály B) alosztályába Divéky Adorján, vitéz Mészáros Ede, Paulovics István, Pukánszky Béla és Szabó Árpád egyetemi tanárokat, valamint Bárczi Géza nyelvtudóst rendes tagokul, a II. osztályba tiszteletbeli tagokul Benedek László, Orsós Ferenc, Szentgyörgyi Albert, továbbá Heubner Wolfgang és Trendelenburg Wilhelm egyetemi tanárokat, a II. osztályban Szalay Sándor egyetemi tanárt rendes tagul, levelező tagul Gärtner Károly, Straub János és Udvardy László egyet. magántanárokat, a II. osztályba Máthé Imre egyetemi magántanárt levelező tagul megválasztották.

A közgyülés a **Fráter Pál** lemondása folytán megüresedett ügyészi tisztre dr **Tunyogi-Szücs Géza** kormányfőtanácsost, a pénztárosi tisztre dr Szabó Imrét, az egyetem gazdasági hivatalának megbízott igazgatóját választották meg.

A közgyülés tárgysorozatán még Szabó Árpád, Darkó Jenő megemlékezése szerepelt, majd a különböző jelentések előterjesztése következett. — Ezeket a közgyülés egyhangúan elfogadta.

A Simai gyorsíró iskola növendékeinek sikere

A Magyar Gyorsírók Országos Szövetsége 1941. május hóban gyorsíróversenyt rendezett, melyet a **Simai** gyorsíró- és gépíróiskola versenyző növendékeinek nagy számára való tekintettel részükre a **Simai gyorsíró és gépíróiskolában tartotta** meg.

A verseny eredményéről most döntöttek Budapesten.

Oklevelet, könyvet, hibátlansági jelvényt nyertek:

200 szótagos fokon: Dicsőfi Anna

100 szótagos fokon: Beregszászi Juliánna, Jójárt Etalka (dr Trónné növendéke) Papp Katalin, Brenner Edit, Nagy Mária, Osgyán Klára (Simai isk. növendékei) Bakó Irén.

Továbbá sikersen dolgoztak: Pásztor Mária, Nagy Ibolya, Karap Izabella, Tóth Ilona, Lavotta Kató, Dobi Jolán, Novák Etelka, Dobi Mária, Kasszán Júlia, Simkovits Erzsébet, Hevessy Ilona, Somlyai Judit, Papp Aranka, Szentpáli Gavallér, Gabriella, Fehér Róza, Ráthonyi Blanka, Dolhay Éva és Balogh Margit. (Simai gyorsíróiskola növendékei.)

A Simai gyorsíróiskola növendékei és oktatókara. (Hapák fotó.)

— **Kiürítették Dzsimát.** Az olasz fegyveres erők főhadiszállásának legújabb közleménye jelenti, hogy Kelet-Afrikában a gallai és a sidamoi csapatok kiürítették Dzsima városát. Az olaszok nyilt városnak nyilvánították Dzsimát, hogy elkerüljék a lakosságnak okozható károkat. A csapatok a várostól nyugatra foglaltak állást.

— **Az emberiség 2796 nyelven beszélt** a francia tudományos akadémia megállapítása szerint. A holt nyelveket is számítva az emberiség a történelem folyamán 6760 nyelvet beszélt.

Száraz bükkfa, akácfa
tüzelési célokra, akácoszlopok minden méretben és vastagságban tetszésszerinti mennyiségben a legolcsóbb napi árban kaphatók
Prohászka és Társa
telepein, Pesti u. 2. Az Alföldi Takarék közraktárában
Bethlen u. 44 Telefon: 29-36 és 32-75. Háztartási és ipari szenek előjegyezhetők és szállíthatók. „Unio" könyvecskére készpénzáron

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

— **A Svetits intézet évzárója.** A Svetits intézet gimnáziumában szombaton befejeződtek az összefoglalók, vasárnap reggel az intézet udvarán a növendékek és a szülők, valamint az iskola barátai összegyültek. Itt Mellau Márton pápai prelátus, az intézet igazgatója mondott misét, majd nagyhatású beszéddel búcsúzott a távozó növendékektől, szívükbe vésve az intézet szeretetét. Felolvasta ezután a jeles és kitűnő növendékek névsorát, ezek előléptek és szeretett igazgatójuk kezéből átvették egész évi munkájukat a jóbizonyítványon felül is honorálni akaró jutalomkönyveket.

— **Öt sütőiparostól vonták meg az iparengedélyt Kolozsvárott,** mert nem tartották be a hatósági rendelkezéseket és vétettek a fogyasztók érdekei ellen. Kolozsvár a kenyérjegyre 30 dekát ad a munkásoknak és 25 dekát a szellemi foglalkozásúaknak.

— **Minden Németországban lako orosznak jelentkeznie kell.** Himmler berlini birodalmi rendőrfőnök elrendelte, hogy minden szovjetorosz állampolgárnak, aki elmult tizenötéves és jelenleg német területu tartózkodik, 24 órán belül jelentkeznie kell a legközelebbi rendőrhatóságnál.

— **Meghalt a lórúgástól Paluskai Imre** Vulkán telep 2. szám alatti lakos, akit két nappal ezelőtt szállítottak a klinikára kezelésre. A haláleset ügyében vizsgálat indult és boncolást rendeltek el.

— **Felakasztotta magát** háza padlásán Vörös Jánosné mezősasi asszony és mire észrevették meghalt. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

— **Varga Gizella tanítónő Székelykeresztúron felakasztotta magát és meghalt.** A 24 éves leány elkeseredett tette nagy megdöbbenést keltett. A nyomozás adataiból kiviláglik, hogy a fiatal tanítónő szerelmi bánatában lett öngyilkossá.

— **Nem szabad nyitott ablaknál lámpát gyujtani.** A közönség körében felmerült az a kérdés, hogy a nyári melegre való tekintettel nem lehetne-e a lakásban megfelelően ernyőzött, esetleg kék világitású lámpákat égetni akkor is, ha nyitva van az ablak. Erről a következőket mondották illetékes helyen: A rendelkezések értelmében semmiféle fény nem szűrődhet ki az utcára. Igaz, hogy a csökkentett világitás ideje alatt az utcán kék lámpák is égnek, de ezeket a riadó alkalmával kikapcsolják. Magánházakból azonban nem lehet egyöntetűen kikapcsolni a belső világitást.

— **Egy elmebeteg földmüves** Kemeneshőgyész községben karjára vette hathónapos Irén nevü gyermekét és beugrott a tiz méter mélységü kútba. A földmüvest, Vida Sándort és gyermekét holtan húzták ki a kútból.

— **Lenyelte az evőkanalat** az ungvári törvényszék fogházában Bartha Pál gépkocsivezető, akit betörések miatt fogtak el. A kanalat kioperálták a gyomrából. Elmondotta Bartha, hogy azért követte el a kanálnyelést, mert nem akarta, hogy bünperében meglartsák a főtárgyalást.

— **Az Ung partján megtalálták** a négy héttel ezelőtt eltünt Fedorov Iván volt cseh járásbiró holttestét. Még nem tudták megállapitani, hogy öngyilkosság, vagy bűncselekmény történt.

— **A szovjet követ elhagyta Athént.** Ivanovics Lazarev athéni szovjet követ a követség személyzetével együtt négy napja elhagyta a görög fővárost. Törökországon keresztül térnek vissza Szovjet-Oroszországba.

Dr Hahn Aladárné növendékeinek vizsgahangversenye

Tegnap este tartotta dr **Hahn Aladár**né okl. zongoratanárnő növendékeinek vizsgaversenyét. A szépszámmal megjelent közönség élvezettel hallgatta végig a növendékek játékát, akik kivétel nélkül szép felkészültséggel oldották meg feladatukat. A műsor első felében az alsó és középosztályosok: Feuermann Évi, Salamon Marika, Reich Kati, Rosenbaum Vera, Bihari Vera és Grósz Éva adták elő darabjaikat. Valamennyien szép teljesítményt nyujtottak. Szünet után a két felsőbb osztályos növendék játékára került sor. Burger Marika, különösen Albeniz: Cordoba c. művének muzikális előadásával szerzett jól megérdemelt tapsokat. Ungvár Lili, aki az első akadémiai osztályból Pesten jeles eredménnyel vizsgázott, komoly művészi élvezetet nyujtó játékával nagy sikert aratott. Beethoven G szonátájának előadása után Schubert Bartók és Kreisler egy-egy művét játszotta. Különösen ez utóbbi Liebesfreud c. szerzeménye emelkedett ki. A növendékek technikai felkészültsége, valamint billentése a tanárnő buzgó és helyes vezetéséről tett tanuságot.

— **Az amerikai konzulátusokat Horvátország bezáratta** és azzal indokolták, hogy támogatták Németország és Olaszország háborús ellenfeleit.

— **Szigorú katonai és légvédelmi rendelkezések Bukarestben.** A román főváros katonai parancsnoka falragaszon tudatta a közönséggel, hogy a hadsereg és a közrend szervei fegyvert használnak a közlekedést korlátozó rendelet megszegői ellen és figyelmeztetés nélkül lőnek mindazokra, akiket magánosok elleni erőszakon, lopáson vagy rabláson érnek. Légi riadó esetén tilos a zseblámpák használata, vagy nyílt helyen való bármiféle tűzgyujtás, vagy dohányzás. A háztetőkön, vagy magasabb emeletek ablakaiban való világosság, vagy fényjeladás az ellenséges hadműveletek elősegítésének gyanúját kelti, elkövetőjét halállal büntetik.

— **Felavatták Gömbös Gyula síremlékét.** A kerepesi temetőben vasárnap avatták fel Gyömbös Gyula síremlékét, amelyet Vastagh György szobrászművész készített. A monumentális emlékmű egy messze kémlelő ősmagyar lovast ábrázol. A síremlék avatáson megjelent Bárdossy László miniszterelnök vezetésével a kormány valamennyi tagja és sok más előkelőség. A síremléket Raffay Sándor evangélikus püspök avatta fel, aki emlékbeszédet mondott Gömbsö Gyuláról.

Gyászrovat

Horváth Miklósné Majdák Mária 53. évében elhunyt. Temetése ma délután félöt órakor lesz a Köztemető II A) ravatalozójából. Engesztelő szentmise csütörtökön reggel 9 órakor. Lakás: Szép ucca 2. — Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Magyar Andrásné Kocsis Erzsébet, 59. évében elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Köztemető III. sz. ravatalozójából. Lakás: Táncsics u. 53. Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Özv. Nagy Lászlóné Balogh Juliánna 80. évében elhunyt. Temetése ma délután félhat órakor lesz a Köztemető II. A) számú ravatalozójából. Lakás: Nap ucca 12. Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Lupó Pál 64. évében elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Köztemető III. számú ravatalozójából. Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Szépes Andrásné. Kocsmár Erzsébet 29. éves korában elhunyt. Temetése Kunhegyesre való szállítás után kedden délután lesz az ottani temetőben. Dankó temetkezési vállalat.

Török Béla MÁV nyugb. villanyszerelő temetése szerdán délután félöt órakor lesz a Köztemető II. A) ravatalozó terméből. Dankó temetkezési vállalat.

Id. Nagy Gábor 83. éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután félnégy órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozójából. Dankó, temetkezési vállalat.

Reiküllt bőröndöt
a készítőnél vegyen
FEUERMANN bőröndösmester
Piac u. 26 (Gambrinus passage)

SPORT

GANZ—DVSC 2:0 (1:0).

Végetértek a bajnoki küzdelmek. — Debrecenre nézve szomorú eredménynyel. Debrecen csapata, a DVSC, amely az év nagyrészében a tabella első helyét foglalta el, utolsó mérkőzésével lecsuszott a harmadik helyre. Budapesten 200 néző előtt játszott mérkőzésen 2:0-ra kapott ki a GANZ-tól. A DVSC csatársorából hiányzott Szabó, nélküle így festett a belső hármas: Palotás, Sidlik, Mácsai.

Változatos, kemény küzdelem folyt. A 21. percben lövi a GANZ az első gólt Bartos révén. Hullámzó játék alakul ki a félidő végéig. Szünet után nagyerővel támad a DVSC, gólt azonban ismét csak a GANZ ér el Virág lövéséből.

A DVSC-ből Csokai, Elek, Ignácz és Palotás tünt ki.

Az NB II. többi eredményei: Lampart—Perecesi TK 3:1. MÁVAG—Salgótarjáni SE 6:1. Kassai AC—BVSC 3:2. MVSC—MOVE T. Előre 2:0, a bajnok tehát a Lampart lett, tiszta pontelőnynyel. A második helyen a MÁVAG kötött ki, a harmadik a DVSC egy pont hátránnyal.

Az NB-be tehát a Lampart került be, a Tisza-csoportból, a Dunacsoportból a SZVSE, a harmadik helyért vívott mérközésből a Kolozsvári AC került ki győztesen, amely a Nagybányai SE-t 2:1-re verte. Üres még a negyedik hely amelyért valószínüleg osztályozó körmérkőzést fognak vívni az NB II. csoportok második helyezettjei, az NB I. tizenegyedik helyezettje a BSZKRT s a délvidéki csapatok valamelyike. A DVSC már ebből is kimaradt.

Az NB bajnokságot a Ferencváros nyerte 11 pont előnnyel. Az utolsó forduló eredményei: Ferencváros—Gamma 4:4. WMFC—DIMÁVAG 3:2. Szeged—Haladás 3:0. Szolnok—Kispest 7:1. Elektromos—BSZKRT 4:3. SBTC—Törekvés 2:1.

Az NB végeerdménye:

1. Ferencváros	26	21	3	2	113:47	45
2. Ujpest	26	15	4	7	79:57	34
3. Szeged	26	14	4	8	56:47	32
4. Szolnok	26	13	5	8	63:43	31
5. WMFC	26	11	8	7	61:49	30
6. DIMÁVAG	26	11	5	10	61:57	27
7. Elektromos	26	12	1	12	53:50	27
8. Sal. BTC	26	9	6	11	44:64	24
9. GAMMA	26	10	3	13	54:58	23
10. Kispest	26	9	4	13	56:68	22
11. BSZKRT	26	8	3	15	49:63	19
12. Tokod	26	7	5	14	38:66	19
13. Törekvés	26	6	4	16	48:75	16
14. Haladás	26	5	5	15	37:68	15

* *

Moreyon a hatodik menetben kiütötte ellenfelét. Mintegy háromezer néző gyült össze vasárnap a Stadion nézőterén, hogy tanúja legyen a néger Moreyon és a magyar Papp János összecsapásának. A közönség tapsa között jelent meg a szorítóban a két boxoló. Szemmellátható volt, hogy a barna néger csupa kidolgozott izom, viszont a szemre szebb izomzattal rendelkező magyaron sok a felesleges súly. Tapogatózással telt el az első menet. A közönség, amely inkább az amatőrök lelkes küzdelmét kedveli, természetesen nemtetszésének adta kifejezését. — A második, majd a harmadik menettől kezdve már egyre jobban belejöttek. — Szemre nem sokat mutató, de valójában igen heves belharcokba bocsátkoztak, ezekben azonban kitünt Moreyon iskolázottsága és hidegvére. Az ötödik menetben váratlanul tántorogni kezdett a néger, a közönség viharos lelkesedéssel buzdította Pappot. A négert látszólag a menet végét jelző füttyszó mentette csak meg a kiütéstől. A szünet után Moreyon hatalmas erővel támadott. Két—három ütést bevitt, majd egy balhorgától Papp János elterült. — Fel sem kelt, amíg ki nem számolták. **Utána azonban láthatólag a legjobb egészségben távozott.** A közönség értetlenül állott az esettel szemben. **Szinte hihetetlen, hogy a hat kilóval nehezebb Papp Jánost a néger Moreyon —, akármilyen kitűnő képességei vannak, minden „előkészítés" nélkül egy ütéssel leterítse. Különösen érthetetlenné teszi ezt az a tény, hogy az előző menetben a néger játszotta meg a roggyantat.**

Megelőzőleg a labdarugómérkőzésen **a DTE a DVSC vegyesecsapatát 4:3-ra verte.** Erdélyi vezette a barátságos mérkőzést, amelynek góljait Hernády 2, Elek és Izsák, illetve Tisza 2 és Bogdánfi lötték.

Ezután a Debrecen—Miskolc ökölvívómérkőzésre került a sor. Debrecen ökölvívói 9:5 arányban győztek Miskolc ökölvívói ellen. Eredmények: Hornyák M. pontozással győz Dzurik D. ellen, Darai D. pontozással győz Tóth II. M. ellen. Barta D. Nagy M. ellen (feladta), Vécsei D. kiütéssel győz Szepesi M. ellen. Eperjesi D. pontozással győz Tóth I. M. ellen, Nagy M. pontozással győz Barta II. D. ellen, Bodnár D. és Ignác M. döntetlen.

A piarista Tóth Miklós VII. o. tan. sikere a KISOK atletikai bajnokságán. A Budapesten megrendezett országos KISOK atletikai bajnokságon a távolugrásban Tóth Miklós 639 centiméteres ugrással második helyezést ért el.

* *

Több más sporteseményről helyszűke miatt holnapi számunkban számolunk be.

Felhivja a városi adóhivatal az egyszeri beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezettek figyelmét, hogy az 1938. XX. tc. alapján kivetett beruházási hozzájárulás 12-ik részlete 1941 július hó 1-én esedékes és az 1500—1938 P M rendelet 50 paragrafusa, 1. bekezdése értelmében ezen időpontig fizetendő. Értesíti a városi adóhivatal az érdekelteket, hogy a befizetéseket hétköznapokon a hivatalos órák alatt, délelőtt 8—12 óráig már mostan teljesíthetik, hogy az utolsó napon várható torlódást elkerülhessék. A befizetés számfejtése a városi adóhivatal I. emelet 8. számú szobájában történik. A befizetéseket elmulasztók ellen a végrehajtási eljárás 1941 július hó 2. napján megindul.

A város szennyvíztisztító telepén az ú. n. Lovászzugban az 1940—41. évben termet 2392 köve nádra 1941 évi június hó 25-én, délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árverést tartok. Értesitem az érdeklődőket, hogy az árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál, (városháza, földszint 14. számú szoba) a hivatalos órák alatt, délelőtt 8—2 óráig megtekinthetők. **Gazdasági tanácsnok.**

* *

Értesitem a mészárosmestereket, hogy a szoboszlói úti vámház mellett fekvő Füzfacsószháznál, f. hó 26-án délelőtt 9 órakor 1 darab verestarka vágó bika nyilvános árverésen eladásra kerül. A bika a helyszínen lesz átveendő. — **Gazdasági tanácsnok.**

* *

Kivonatos versenytárgyalási hirdetmény. — 29805—1941 VII. Debrecen sz. kir. város polgármestere. — Debrecen sz. kir. város területén az **Egyletkert** uccának homokágyazatra helyezett **terméskő anyagú kocsiútburkolattal** való ellátására **nyilvános versenytárgyalást hirdetek.** — **A közszállítás költségei** szabályszerüen biztosítva vannak. A burkolat mintegy 2800 négyzetméter terjedelemel irányoztatott elő. — **Ajánlat tehető** a köanyag szállításra és a burkolási munkára külön-külön, vagy együttesen is. A versenytárgyalási részletes hírdetmény és a terv a városi müszaki ügyosztálynál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. — Debrecen 1941 június 21. — **Polgármester.**

Közgazdaság

Terménytőzsdén az árak változatlanok.

Debreceni sertésvásárra kövér sertésből mindössze 3 darabot hajtottak fel, el is adták. Sovány sertésből felhajtás 180 darab, eladás 70 darab. Árak sovány koca 156 fillér kilónként, sovány süldő 190 fillér. Választott malac páronként 60—80 pengő. Irányzat lanyha volt.

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZASSÁG

38 éves intelligens, református, vagyonos, egyedülálló nő férjhez menne nyugdíjas állású férfihez 40—50 évig. Levelet „Otthonra vágyom" jeligére kérek a kiadóba. 1168

LEVELEZÉS

Egy komoly, intelligens fiatal hölgy társaságát keresi egy-egy délután eltöltésére egy fiatal özvegyasszony. Cím a kiadóban. 292

ALKALMAZÁST nyer férfi

Tanulónak 14—16 éves fiú felvételik. Kiss cukrászda, Batthyány 26. 297

Egy fodrászsegéd felvételik. Kohut, Sámsoni út és Szeremley ucca sarok. 296

Egy cipészsegédet vegyesmunkára felveszek. Hadházi 27. 301

Kifutó, 18 éves, felvételik. Lukács, Piac 41. 293

Strandra fodrászsegéd felvételik. Rencz Antal, Kossuth ucca. 1171

Kocsist sörraktárba — azonnali belépésre felveszek. Hatvan 59. 1164

Fodrászsegéd felvételik. Nyugoti 4. Balogh. 1152

Fodrászsegéd azonnal felvételik minimális fizetéssel. Szepességi 27. 305

Fodrászsegédet keresek azonnalra. Ember, Csap 3. 1159

Fodrászsegédet, fiatalt, állandóra felveszek. — Ferenczi, Hadházi 5. 1150

Önálló nagymunkás — benti munkára állandóra felvételik úriszabóságba, Tolvay, Batthyány 9. 1154

Műszerésségéd felvételik kerékpármunkára. Király, Royal épület. 308

ALKALMAZÁST nyer nő

Jómegjelenésü intelligens fiatal nő étkezdei kiszolgálónak azonnal beléphet. Bocskai étkező, Hatvan 6. 300

Elsőrendü mindenest felveszek. Mikó bankigazgató, Piac ucca 9. Jelentkezés reggel. 1155

Politúrozó asszony vagy leány felvételik Kónya asztalosnál, Csapó ötvenöt. 1153

Idős izr. házaspár vidékre magához venne olyan leányt, aki főzést, minden házi dolgot elvégezne nem fizetés, hanem örökösünk lenne. Ajánlatok „Gyermektelen" jeligére kiadóba. 1143

ALKALMAZÁST keres nő

Intelligens középkorú nő házvezetőnek ajánlkozik tanyára. Kitünően főzök, aprójószágok neveléshez értek. Hajdúszoboszló, Madarász u. 29. 765

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Mindenest vagy bejárónőt háztartásba azonnalra felveszek. Széchenyi 25. Emeleten. 304

Gyermek mellé 18—20 éves leányt azonnal felveszek. Batthyány 17. Dr Mándi. 1146

Főzni tudó mindenes leány felvételik elsejére. Springer, Miklós u. 34. 1161

AJÁNLAT

Kellemes lakás, finom koszt a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra. Ferenc József 59. Telefon: 23—39. 800 vv.

Vasutas, katona, pilóta egyenruhákat bizalommal készíttesse Tegdesnél, püspöki palota, Déri sarok. 1538 8. 30

Figyelem! Villany, víz, vasondolálását divat szerint készíttesse Szabónál. Újonnan átalakított üzlet. Nyomtató 2. 1094 6. 27

Legolcsóban fest, tisztít Weisz, Arany János ucca 29. szám. 1940 vv.

Kerékpár, varrógép, új és használt legrégibb szakszerű javítóműhely Keszler műszerész, Széchenyi 1. 1718 7. 5

Használt iskolai tankönyveit, kottáit, szótárait legmagasabb árban veszi Acél antikvárium. 1276 6. 30

Varrógépek, kerékpárok, alkatrészek minden géphez olcsón. Javítások jótállással. Vétel, csere, kölcsönzés. Eisenberger, Csapó 101. 650 7. 17

Aranyat, ezüstöt, briliánst legmagasabb árban beváltó Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 1085 8. 31

Poloskairtást ciangázzal, lakások vizsgálását felelősséggel vállal Kiss Zoltán, Kígyó ucca 5. szám. 55 7. 16

Jégverés előtt biztosítsd termésedet!

Clánoztasson Csala cianozó vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi u. 9. Telefon 14-27. 711 9. 20

Csipkeszövetet 300—150, klöplianyagokat 360—150 szélességben, mintás selymeket. Rothermere 36. Keresztépület. 1051 7. 15

Segédmotorokat, varrógépeket, kerékpárokat, gramofonokat vesz, cserél, kölcsönöz Király, Royal épület. 307

KERESLET

Hidmérleget vételre keresek. Vár u. 7. 840

Kenyérhajat veszek. Irjon levelezőlapot, érte küldök. S. S. Domokos Lajos ucca 6. 1011

Méhrajokat vételre keresek. Vár u. 7. 840

Szív-nyomó kutat kézi, vagy motorhajtásút vennék. Gyógyszertár, Péterfia 61. 872

OKTATÁS

Nyári gyorsíró- és gépirótanfolyam a Simai gyorsíróiskolában. Piac 73. Államvizsga. 1675 7. 4

TÁRS

Élőállatkereskedéshez pénzestárs keresletik. Cím a kiadóban. 303

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Üzlethelyiség központban 6x7 alapterülettel kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1174

ÁTADÓ ÜZLET VENDÉGLŐ

Eladó — jogfolytonos kocsma házzal kövesút mentén 649 négyszögöl telekkel. Értekezni Derecskén, Kossuth ucca 1666. 1149

HANGSZER

Pianino, modern, bőrpáncélos, bérbeadó. Értekezni István gőzmalom portásánál, vagy telefonon 13-30. 1163

BÚTOR

Eladó jókarban lévő sötét háló — elutazás miatt, 7 darabból álló konyhabútor 100 P-ért. Kígyó 14. 1160

Paál Jób riportregénye Jugoszlávia összeomlásáról

Európa mappájáról legurul egy ország

... Vissza Belgrádba ...

De hogyan?

Az országúton a német gépesített osztagok robogtak. Talán valahol a hegyeken át? Meg kell próbálni. Megáradt folyón tízméteres fenyőszál hevert. Ma se tudom megérteni, hogyan balanszíroztam keresztül rajta. Keskeny ösvényeken fel a másfélezer méteres **Koszmájra**. Húsvét vasárnapján térdig érő havat tapostunk. Akaratlanul is belekerültünk a szerteszüllő szerbek hadseregének kellős közepén. Csöbörből vödörbe jutottunk. A patakok partján úgy legeltek a szabadjára hagyott lovak, mint a kacsák. Eldobott puskák, elhányt csajkák, árokba fordított ágyúk hevertek mindenfelé. Végre faluba jutottunk. Itt a község elöljárósága — hosszas tanakodás után — internált. **Rogocsa** községben.

Hazudnék, ha azt írnám, hogy nem volt jó dolgom.

Szerencsém akadt: e falu katonaviselt embereinek nagy része a mult világháborúban, talán annak második esztendejében hadifogságba került. Magyarországon dolgoztak. Ma is sokan beszélnek magyarul. Könnyes szemekkel meséltek arról, milyen jó dolguk volt Jászberényben, Mezőtúron, Nezsideren, a győrmegyei lesvári pusztán és egyéb helyein az áldott magyar földnek. Házigazdám széjjeltárt kezekkel mutatta: „ekkora kenyeret kaptunk, fél méternyi kolbász és hozzá bort, amennyi csak belénk fért". Talán életem egyik legérdekesebb stúdiumát végezhettem el e kis faluban, ahol a primitív emberek kétezer szót kitevő szókincséből majdnem háromszáz olyan szóra akadtam, amelyet mi is használunk.

Ezek a derék emberek Szerbia szívében a velem való bánásmóddal fizettek meg azért, hogy negyed évszázaddal ezelőtt emberségesen bántak velük Magyarországon. Kárpótoltak a mladenováci börtönért és a szívemhez szegzett puskacsövekért. Amikor híre támadt, hogy megindulnak a menekülteket visszaszállító vonatok Belgrád felé, ökrös szekéren vittek el a tizenkét kilométernyire fekvő vasúti állomáshoz.

... Itt igazítottam vissza az órámat, mert a vasút már az új idő szerint járt ...

Marhakocsiban utaztam Belgrádba. Felrobbantott hidakat, viaduktokat és alagutakat napok alatt hoztak rendbe a német katonák.

* * *

Egy hónapot töltöttem Belgrádban. Láttam a romok eltakarítását és tanuja voltam annak, hogy tér vissza a romok közé újra az élet. A ház, amelyben laktam, épségben maradt, de a szoba, amely az enyémből nyílott, porrá égett. Az én szobámban nem hamvadt el, csak egyik papucsom és a földreesett egyik iratmappám. Amikor megérkeztem Belgrádba, nem volt ott se víz, se villany, felfordított villamoskocsik hevertek a síneken és este hét után senki sem mehetett ki az uccára. Amikor elutaztam a városból, már víz is volt, a villamosok is jártak és az asztalon csilingelt a telefon. Derék pionirjaink remek pontonhidat építettek a Dunán és a Száván és amikor az első magyar folyamőrök napbarnított arca szembe tünt velünk, hangosabban dobogott keblünkben a szív és szemünk könnyes lett. Hangosan zokogtunk, amikor a vasárnapi misén a francia barátok templomában a belgrádi magyarok derék lelkipásztora **Vondra** Gyula magyarul prédikált és az orgonákról felzúgtak a magyarok imádságának, a Himnusznak megszentelt akkordjai ...

... Ötven napot töltöttem el a Balkán kráterében és tanuja voltam annak, hogyan gurul le Európa mappájáról ez a Trianonban összetákolt ország.

Ennek az ötven napnak átélt, sokszor átszenvedett eseményeit vetem papírra most.

Nem írok meg mást, csak azt, aminek tanuja, szereplője, vagy szenvedője voltam.

Nem hivatásom, hogy históriát írjak. Ezt elvégzik majd azok, akiknek ez az elhivatottságuk. A politikához nem értek, soha nem is értettem. Ez az én riportregényem, aminek most soron következő fejezeteit gépelem papirosra, nem más, mint sebtében odavetett jegyzetek tömege. Az eseményeket kaleidoszkópszerűen úgy írom le, ahogy azok velem, vagy körülöttem megestek. Előttem hömpölygnek és dübörögnek most is ezek az események, a fülemben cseng a mladenováci csata pokoli szimfóniája. Nem hinném, hogy megadatott volna másnak, hogy „végigélvezzen" szinkronizált ütközetet ...

Minden rendszer nélkül úgy vetem papirosra a sorokat, ahogyan engem kergettek a balkáni kráter ötven napjának eseményei. Ötven nap sebtében odavetett krónikájába szeretném belelszorítani a világháború egyik legizgalmasabb fejezetét. Élmények, aminek a magamfajta ember sohase lehet részese a sajtóhadiszállásokon és amikkel csak az élet ajándékozhatja meg azt, aki egy szál ruhában, tizenkét pengővel a zsebében a történelem országútjának mozgalmas és kanyargó, veszedelmekben gazdag ösvényeire téved ...

(Folyt. köv.)

Minek a fényes kirakat, amikor olcsóbban vásárolhat mindenféle lakberendezési tárgyat, előnyös fizetési feltételekkel, udvari bútorüzletemben, Piac 71. 201 7. 11

Hálószobák, ebédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések — Salamon bútorüzletben. Jó minőség, előnyös árak. Hunyadi u. 2. sz. alatt. 140 7. 19.

Eladó keményfa ebédlő asztal négy bőrhúzatos székkel, konyhaasztal szétnyitós. Csapó 41. Keresztépület. 1147

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Sirapabíró oldalkocsis motorkerékpár eladó. Cím a kiadóban. 865 vv

Eladó „Gillet"-gyártmányú 500 köbcentiméteres solo motorkerékpár generáljavított új gumikkal, Sámsoni u. 17. 852

TÜZELŐ ANYAGOK

Gáspár Géza tüzifa és szénraktára Híd ucca 14. Telefon 20-27. Száraz fa, szén kapható. 276

Száraz tüzifa a legolcsóbb napi árban még beszerezhető: Draskovits, Rákóczi 12. Telefon: 17-43. 716

Hajdúszentgyörgyi erdőkitermelésből gally, forgács, tuskó bevásárlási könyv nélkül olcsón beszerezhető a helyszínen, vagy Békési és Löwcégnél, Bánffy u. 4. 801. 6. 25.

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Homokkerti részen csinos szoba nyárikonyhahasználattal 1500 P-ért öröklakásnak kiadó. Esetleg ennek az összegnek a használatáért kamatképpen adnám. Cím a kiadóban. 1148

KIADÓ LAKÁS kétszobás

Központban egy-kétszobás lakások kiadók. — „Csendes lakó" jeligére kiadóba. 1165

KIADÓ LAKÁS nagy

4 szobás villalakás július 1-re kiadó. Dr Szutor, Török Bálint 2. 1126

BÚTOROZOTT SZOBA

Teljesen különbejáratú központi fűtéses szoba üresen vagy bútorozva kiadó. Bika bérház I. 3. 686

4 szobás villalakás július 1-re kiadó. Dr Szutor, Török Bálint 2. 1126

Uccai és udvari bútorozott szoba kiadó. Bethlen 20. 298

Kiadó különbejáratú bútorozott szoba két személyre is. Barna 15. Keresztépület. 294

Egy bútorozott szoba kiadó egy vagy két személy részére. Harsányi Gusztáv u. 30. Homokkerben. 1174

Jól bútorozott uccai szoba kiadó. Halvan 16. 1158

ELVESZETT

Cukor, liszt, kenyérjegy és vásárlási könyv folyó hó 23-án a Rákóczi uccán elveszett. Megtaláló Simonffy u. 1. sz. alatti trafikban adja le jutalom ellenében. 1157

VEGYES

Grafológusnő mindenki kézírásából biztos analizist nyujt. Széchenyi 43. 1144

Felkérem nagyerdei megállónál kocsim gumijánál segédkező hölgyet, befáradni szíveskedjék. Kulcsár katonai cikkek. 1166

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Magyar menyasszonyi ruha, kifogástalan, szép, eladó. Megtekinthető: Nyíl 142. Földszinti lakás. 1175

INGÓSÁG VÉTEL

Esztergapadot, Stancigépet, villanymotort veszek. Király, Royal épület. Telefon 20-66. 309

INGÓSÁG ELADÁS

Fa- és bronzcsillárok eredeti régi és stil bútorok, ülőgarnitúrák és vitrinek stb. legolcsóbban beszerezhetők. — Ingóságközvetítő, ref. püspöki bérpalota. 1131 vv.

Kocsmaberendezés van eladó. Böszörményi út 73. alatt. 489 vv

Női varrógép, Bobin, előre-hátra varró, eladó. Csokonai 50. 4. ajtó. 299

Légvédelmi pinceajtó és egy szivattyús kút eladó. Hatvan 29. 302

Kerítéshez deszkaajtó eladó. Megtekinthető kedden Batthyány 5. Pince. 295

Nagyméretű új kovácsolt vaslemez, tűzcsapszekrények, fodrászoknak, kocsmárosoknak alkalmas horganylemez vízlartályok eladók. — Megtekinthető: Nyíl u. 142. Földszint. 1175

Cserépkályha eladó. — Hajó 8. Rozsosné. 1167

Sírkerítés kovácsolt vasból cca 16 méter hosszú, egy méter magas eladó. Kossuth 40. 1162

Tetőpala kapható Bulyovszkynál. Széchenyi 41. 1156

GAZD. ESZKÖZÖK

Eladó egy szürke férfiöltöny. Csapó 84 1172

50 lóerős szívógázmotor Veréb bőrgyárban olcsón eladó. Lónyai 37. 1170

Gőzlokomobilok 4, 6, 8 HP. hatóságilag megnyomtatva, cséplőszekrény, 1000 mm körülgyürüs, mollerupolajozók, golyóscsapágyak eladók, bérbeadók. Király, Royal épület. 306

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE

Vennék egy háromszobás és egyszobás lakásból álló házat 30—40 ezer pengő körül. Ajánlatokat „Készpénzben azonnal fizetem" jeligére kérem. 225 vv.

ELADÓ HÁZ

Eladó Hajdúböszörményben II. Rákóczi Ferenc u. 47. sz. ház. 1953. okt. 19-ig adómentes. Bővebbet Böszörményi út 73. Debrecen. 499 vv.

Eladó Csapó u. 100. sz. nagy üzletház. Értekezni tulajdonosnővel. 640 7. 17

Kálvin téren jövedelmező bérház üzlettel eladó. Deseő, Kígyó 39. 796

Csapó ucca elején nagy telkű bérház üzletnek eladó. Deseő, Kígyó 39. 797

Kossuth ucca elején emeletes bérház két uccára nagy telekkel eladó. Kígyó 39. 798

Timár uccán, törvényszéknél 4 szobás urlai, 4 udvari lakással, gyümölcsössel eladó. Deseő, Kígyó 39. 799

Macs újosztásban másfélholdas kitünő feketeföld napi áron sürgősen eladó Nagy Sándor ingatlanirodájában, Csapó 27. Távbeszélő: 33-15. 900

Legolcsóbb ma Debrecenben Csokonai 41. sz. ház! Magas, pincézett, uccai kétszobás, udvari háromszor egyszobás lakásokkal, közművekkel, nagytelkű tizenhatezerötszázért. Kizárólagos megbízott Nagy Sándor igatlaniroda, — Csapó 27. Távbeszélő 33-15. 900

Emeletes bérház központban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1171

FÖLDBÉRLET

Földbérletet átvennék 400 pengővel. Ajánlatot „1169" jeligére a kiadóba kérek. 1169

ELADÓ FÖLD

Hajdúszoboszlón, a fürdő mellett lévő Bánomszőlőskertben egy 944 □-öles és egy 832 □-öles telek eladó. Cím a kiadóban. vv. 260

Elepen 112, 140 hold búzatermő tanyákkal eladó. Deseő, Kígyó 39. 792

Nagycserén állomásnál 45 hold tanyával, hízlalóval eladó. Deseő, Kígyó 39. 793

Konyári Sóstófürdő 18 hold földdel eladó. Deseő, Kígyó 39. 795

Nagyállomásnál húsz hold épületekkel, hízlalónak, tejgazdaság sínpár mellett, rakodónak eladó. Deseő, Kígyó 39. 791

Ondódon, Kádár-dülőben 3 hold búzatermő feketeföld eladó. Deseő, Kígyó 39. 794

100 hold tanyás föld kövesút mellett Debrecentől 60 km-re eladó. Friedmann ügyvéd, Rákosi Jenő 5. 1170

ELADÓ ÁLLAT

Bőtejű tehén kis borjával eladó. Honvédtemető 6. 333 vv.

Szerkesztéséért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásáért felelős: ifj. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.